

Konstituce Cisterciáckého řádu

Členění	článek
1. díl: Podstata, účel a členové Cisterciáckého řádu	
1. Podstata a účel Cisterciáckého řádu	1 - 6
2. Členové Řádu	7 - 14
2. díl: Cisterciácké kongregace	
1. Podstata a účel mnišských cisterciáckých kongregací	15 - 19
2. Druhy klášterů a stabilita	20 - 29
3. Kongregační kapitula	30 - 35
4. Předsedající opat kongregace a jeho rada	36 - 46
5. Řádná vizitace v kongregaci	47 - 51
3. díl: Vedení Řádu	
I. Generální kapitula Řádu	
1. Pravomoci generální kapituly	52 - 54
2. Osoby s místem a hlasem na generální kapitule	55 - 58
3. Četnost a průběh generální kapituly	59 - 69
II. Řádová synoda	70 - 78
III. Generální opat Řádu a jeho rada	
1. Funkce generálního opata	79 - 80
2. Úkoly a práva generálního opata	81 - 87
3. Volba generálního opata	88 - 95
4. Rada generálního opata	96-100
IV. Generální prokurátor	101-109

1. díl

Podstata, účel a členové Cisterciáckého řádu

1. kapitola

Podstata a účel Cisterciáckého řádu

1. Cisterciácký řád, který vyšel z mateřského kláštera Cîteaux, sestává z mnišských kongregací, které jsou v něm sjednoceny, a z klášterů, které nepatří k žádné kongregaci.

2. Účel sjednocení kongregací a klášterů je následující:

- a) vzájemná inspirace a povzbuzování a vzájemné bratrské poskytování pomoci, aby se mnišský život utvářel podle Řehole sv. Benedikta a podle cisterciáckých tradic a aby se neustále uzpůsoboval životním okolnostem,
- b) společné a účinnější zastoupení vůči Svatému stolci, církevním a světským úřadům a jiným řádům.

3. Mimo v Řeholi sv. Benedikta, Chartě Caritatis a konstitucích jednotlivých kongregací jsou biblické a teologické zásady cisterciáckého života, jejich spojení s církví a jejich základní hodnoty vyloženy ve Vyjádření generální kapituly o podstatných prvcích cisterciáckého života dnes.

4. Náš řád nese název: Cisterciácký řád.

5. Cisterciácký řád je sborovou právníckou osobou a je tudíž právním subjektem s povinnostmi a právy a je oprávněna vlastnit majetek a uplatňovat nároky na něj.

6. Cisterciácký řád je řízen Generální kapitulou, Řádovou synodou a generálním opatem s jeho radou podle těchto konstitucí vypracovaných generální kapitulou Řádu a schválených Svatým stolcem.

2. kapitola

Členové Řádu

8. Přímými členy Řádu jsou mnišské cisterciácké kongregace, ne však jednotlivé kláštery, aniž by byl dotčen předpis v článku 8, a ne jednotliví mniši. Tudíž jednotliví mniši patří nepřímo prostřednictvím vlastního kláštera k vlastní kongregaci a nepřímo prostřednictvím kongregace k Řádu.

§1 Jestliže se klášter Řádu při dodržení právních předpisů odtrhne od vlastní kongregace a nebude inkorporován do žádné jiné kongregace Řádu a stejně tak jestliže bude se souhlasem Generální kapituly Svatým stolcem inkorporován

do Řádu klášter, který k Řádu nepatří, avšak žije podle cisterciáckých tradic, a jestliže nevstoupí ze závažných a obzvláštních důvodů do některé kongregace Řádu, pak se tento klášter stane členem přímo a předběžně podřízeným generálnímu opatovi.

§2 Co se týče klášterů neinkorporovaných do žádné kongregace, připadá generálnímu opatovi pravomoci, práva a povinnosti, které podle obecného církevního práva a těchto konstitucí přísluší předsedajícímu opatovi mnišské kongregace, a nadto zvláštní práva, která jsou obsažena ve vlastních stanovách těchto klášterů, přičemž tyto stanovy musí být schváleny Generální kapitulou nebo, pokud tato nezasedá, Řádovou synodou.

9. Ženské kláštery, které jsou inkorporované Svatým stolcem do některé kongregace nebo přímo do Řádu, patří právně k Řádu a podléhají řídicím orgánům Řádu podle předpisů těchto konstitucí.

10. Kláštery cisterciáckých mnišek lze ohledně účinků těchto Konstitucí přímo inkorporovat nebo připojit k Řádu při zachování právních předpisů jednotlivých mnišských kongregací Řádu nebo z důvodů, o kterých rozhodne Generální kapitula nebo, pokud tato nezasedá, Řádová synoda.

11. Kongregace mnišek, jež žijí podle cisterciácké tradice, lze inkorporovat do některé kongregace podle čl. 32k) konstitucí nebo přímo do Řádu podle čl. 54o) těchto Konstitucí, přičemž kongregace cisterciáckých sester nebo oblátek lze připojit k některé kongregaci nebo k Řádu.

12. Jednotlivé ženské kláštery, které žádají o inkorporaci, se mají dle možností inkorporovat do některé kongregace. Tyto kláštery však lze inkorporovat též bezprostředně do Řádu ze závažných důvodů, o kterých rozhodne Generální kapitula nebo, pokud tato nezasedá, Řádová synoda.

13. Úkolem Generální kapituly je stanovit podmínky, podle nichž se musí inkorporovat kongregace nebo kláštery mnišek, popřípadě kongregace cisterciáckých sester či oblátek připojit ke kongregaci nebo přímo k Řádu.

14. Co je v těchto konstitucích řečeno o kláštorech mnichů či o mniších, to platí též o kláštorech mnišek či o mniškách, pokud není výslovně uveden opak nebo nevyplývá z povahy věci.

2. díl

Cisterciácké kongregace

1. kapitola

Podstata a účel mnišských cisterciáckých kongregací

15. §1 Mnišské cisterciácké kongregace jsou sdružením více právně samostatných klášterů pod vedením kongregační kapituly a stejného představeného, který se nazývá předsedající opat kongregace.

§2 Na základě nabytého práva nebo zvláštního práva smí mnišskou kongregaci vytvořit též jediný právně samostatný klášter s více závislými pobočkami, a tím více pak sdružení více klášterů závislých na jedné kongregační kapitule.

16. Cisterciácké kongregace jsou mnišské kongregace podle předpisů církevního práva. Každá kongregace je vedena podle konstitucí vypracovaných kongregační kapitulou a schválených Svatým stolcem, při zachování předpisů v čl. 54h).

17. Zakládání nových mnišských cisterciácké kongregací a rozpouštění stávajících přísluší Apoštolskému stolci samému poté, co obdržel postoj vyhrazený výlučně Generální kapitule. Oddělovat kláštery od jejich kongregace a spojovat je s jinou je podle předpisů těchto konstitucí rovněž věcí Svatého stolce.

18. Vedle zvláštního účelu, který mohou mít jednotlivé kongregace a který se jasně vyjádří ve jejich vlastních konstitucích, je účelem cisterciácké kongregace napomáhat tomu, aby se v kongregacích cisterciácký život rozvíjel bohatěji, následování Řehole bylo zaručeno jistěji, vzájemná bratrská pomoc v nutných potřebách poskytována rychleji, aby škodlivosti pro život kongregace a klášterů byly potírány účinněji a aby služby, jež od kongregace očekává Církev, byly konány spolehlivěji a snadněji.

19. Úkolem generální kapituly je vydávat právní předpisy týkající se potřebných podmínek pro zřízení nové kongregace Řádu a též stanovit postup v případech, kdy se stávající kongregace podstatně odchýlí od předepsaných pravidel.

2. kapitola

Druhy klášterů a stabilita

20. Naše kláštery jsou buď právně samostatné - opatství nebo konventuální prioráty - nebo závislé pobočky, které závisí na právně samostatném klášteři nebo na kongregační kapitule, jestliže kongregací je sdružení více klášterů závislých na kongregační kapitule.

21. §1 Představenému právně samostatného kláštera přísluší práva a povinnosti vyššího řeholního představeného podle předpisů obecného církevního práva a konstitucí jednotlivých kongregací.

§2 Opatství zpravidla řídí opat a konventuální priorát konventuální převor.

§3 Opata nebo konventuálního převora volí konventní kapitula, pokud konstituce kongregace nesvěřují přímému otci kláštera právo jmenovat prvního vyššího řeholního představeného.

§4 Opata administrátora nebo převora administrátora, kteří byli dosazeni ze závažných důvodů, jmenuje ten, komu toto právo svěřují konstituce jednotlivých kongregací, poté, co se pokaždé dotázal komunity.

§5 Jednoduchý priorát a sídlo jsou řízeny podle předpisů konstitucí jednotlivých kongregací.

22. Jednotlivé kongregace stanoví podmínky pro založení závislé pobočky při dodržení právních předpisů.

23. §1 Kapitula kongregace smí dát souhlas ke kanonickému zřízení konventuálního priorátu jen tehdy, pokud je zaručeno následující:

a) klášterní rodina, která zahrnuje dostatečně velký počet mnichů, takže kromě konventuálního převora je k dispozici alespoň ještě osm bratrů se slavnými sliby, kteří jasně prohlásili, že jsou pevně rozhodnuti patřit napořád k tomuto klášteru.

b) podmínky, za nichž nová klášterní rodina je s to odpovídat za požadavky společného života.

c) opodstatněná naděje, že uchazeče je možno přijmout a vést, aby se klášterní rodina upevnila a zvětšila, nebo že tam bude neustále odpovídající počet mnichů, i když by pocházeli z jiných klášterů.

d) dobře uspořádaný řeholní život a k němu způsobilé prostory.

§2 Od těchto podmínek není oprávněna dispenzovat ani kapitula příslušné kongregace a ani generální kapitula, když se jedná o klášter, který se má inkorporovat přímo do Řádu.

24. Kapitula žádné kongregace není oprávněna povýšit konventuální priorát na opatství, jestliže není mimo podmínek předepsaných v čl. 23 k dispozici alespoň třináct bratrů se slavnými sliby.

25. Jestliže později v některém opatství nebo konventuálním priorátu počet mnichů předepsaný v čl. 24, popřípadě 23, ztlačně poklesne, je kongregační kapitula oprávněna určitá práva a výsady opatství nebo konventuálního priorátu odebrat.

26. Co je v těchto konstitucích řečeno o opatech, platí též o konventuálních převorech a administrátorech, pokud z povahy věci nevyplývá opak nebo není výslovně uvedeno jinak.

27. Mnich smí přenést stabilitu z jednoho právně samostatného kláštera na jiný s povolením opatů obou klášterů poté, co dala souhlas kapitula kláštera, do něhož přestup směřuje, a pokud se jedná o přestup do kláštera téže kongregace, rovněž i s povolením předsedajícího opata kongregace. Jestliže se však jedná o přestup do kláštera jiné kongregace, je po předchozím vyrozumění obou příslušných předsedajících opatů potřebný souhlas generálního opata.

28. §1 Konstituce jednotlivých kongregací vymezí právní postavení toho, kdo byl ustanoven za opata nebo konventuálního převora jiného kláštera.

§2 Konstituce jednotlivých kongregací stanoví práva mnichů, kteří se zdržují dočasně v jiném klášteře.

29. Naše kostely se zakládají a zasvěcují ke cti P. Marie, královny nebe a země.

3. kapitola

Kongregační kapitula

30. Kongregační kapitula je nejvyšší autoritou v kongregaci. Její pravomoc a příslušnost jsou mimo obecného církevního práva a těchto Konstitucí dány vlastními konstitucemi jednotlivých kongregací.

31. Kongregační kapitule přísluší a je vyhrazeno:

a) poté, co byl přinejmenším vyslechnut postoj každého společenství kongregace, kongregační kapitule přísluší vypracovat konstituce vlastní kongregace, v nichž nesmí být ustanoveno nic v rozporu s předpisy těchto Konstitucí a s Vyjádřením Generální kapituly cisterciáckého řádu o podstatných prvcích cisterciáckého života dnes, a přísluší jí tyto Konstituce předložit ke schválení Svatému stolci, aniž by byl dotčen předpis čl. 54h).

b) vyžádat si změny konstitucí kongregace schválených Svatým stolcem poté, co byly zjištěny postoje jednotlivých společenství kongregace, aniž by byl dotčen předpis v čl. 54h) těchto konstitucí.

c) vyhlášovat obyčeje kongregace, prohlášení a jiné pokyny, v nichž jsou dány předpisy nebo směrnice, prostřednictvím nichž se upravují zásady kongregačních konstitucí dobovým a místním okolnostem.

d) vydávat zákony a vynášet rozhodnutí v záležitostech, jež se týkají celé kongregace.

32. Kongregační kapitule je rovněž vyhrazeno následující, pokud neurčí konstituce jinak nebo kongregační kapitula v jednotlivých případech nerozhodne jinak:

a) volí předsedajícího opata kongregace a jeho radu.

- b) dohlíží na vedení funkce předsedajícího opata a v daném případě je posuzuje.
- c) přijímá vzdání se funkce předsedajícího opata.
- d) dohlíží na hospodářskou správu jednotlivých klášterů kongregace a posuzuje ji podle předpisů konstitucí kongregace, aniž by byla dotčena hospodářská samostatnost klášterů.
- e) vynáší rozhodnutí v liturgické záležitosti týkající se celé kongregace, přičemž dbá právních předpisů.
- f) rozhoduje ve druhém stupni právní spory, které rozsoudil opat některého kláštera, a právní spory mezi kláštery kongregace nebo mezi představenými klášterů kongregace v prvním stupni právní nebo správní cestou, přičemž dbá odvolacího práva ke Generální kapitule Řádu, nebo pokud to není proveditelné, ke generálnímu opatovi s jeho radou.
- g) dává povolení ke zřízení konventuálního priorátu, pokud jsou dány podmínky předepsané v čl. 23.
- h) zřizuje opatství, pokud jsou splněny podmínky předepsané v čl. 24 těchto Konstitucí a v konstitucích kongregace.
- i) vydává stanovy pro opatství nebo konventuální priorát podle čl. 25.
- k) dává souhlas, když se má do kongregace inkorporovat mužský nebo ženský klášter jakož i ženská kongregace, a rovněž dává souhlas, když se má připojit kongregace nebo federace cisterciáckých sester nebo oblátek, a to předtím než žádá o výnos Svatého stolce, přičemž dbá právních předpisů.
- l) souhlasí, aby byla klášteru kongregace natrvalo svěřena farnost, pokud konstituce jednotlivých kongregací neurčují jinak, přičemž dbá právních předpisů.
- m) uvnitř kongregace dosazuje nebo vyměňuje přímého otce kláštera cisterciáček.
- n) činí opatření ohledně jmění zcela zaniklého nebo zrušeného kláštera kongregace, přičemž dbá zásad spravedlnosti a vůle zakladatelů.

33. Konstituce jednotlivých kongregací mají předepsat četnost řádných kongregačních kapitul, avšak tak, aby se kapitula konala nejméně každé tři roky. Stejně tak mají předepsat i způsoby jak postupovat, když se kongregační kapitula nemůže konat kvůli zásahu vyšší moci nebo z jiných důvodů závažných podle úsudku rady předsedajícího opata kongregace.

34. V konstitucích kongregací je třeba předvídat vhodné způsoby jak postupovat, aby mimo vyšších řeholních představených byli v kongregační kapitule zastoupení též mniši s plným hlasovacím právem, při jejichž zvolení musí mít všichni členové aktivní účast - vyjma však noviců.

35. Úřední spisy kongregační kapituly je třeba do tří měsíců po skončení kapituly doručit generálnímu opatovi a stejně tak i výnosy vydané podle čl. 32.

4. kapitola

Předsedající opat kongregace a jeho rada

36. Předsedající opat má práva a povinnosti nejvyšší řídicí osoby mnišské kongregace, aniž by byly dotčeny předpisy těchto konstitucí a konstitucí jednotlivé kongregace.

37. Předsedajícímu opatovi kongregace přísluší starost o to, aby chránil a podporoval život v klášterech podle předpisů konstitucí vlastní kongregace.

38. Úkolem předsedajícího opata je:

a) svolávat kongregační kapitolu a předsedat jí.

b) řídit volbu opatů a konventuálních převorů své kongregace a potvrzovat nově zvolené, pokud konstituce vlastní kongregace neurčují jinak. Zvolení vyšších řeholních představených je třeba sdělit co nejdříve generálnímu opatovi.

c) provádět řádné vizitace všech klášterů kongregace s výjimkou vlastního, a to podle předpisů konstitucí vlastní kongregace.

39. Předsedající opat kongregace smí ve výjimečných případech dispenzovat jednotlivá společenství od dodržování určitého kázeňského předpisu vlastní kongregace, aniž by byla dotčena pravomoc kongregační kapituly přezkoumat a omezit tato rozhodnutí.

40. Předsedající opat kongregace musí na každé kongregační kapitule současně se zprávou o stavu kongregace složit účty ohledně svého vedení kongregace.

41. Úkolem předsedajícího opata kongregace je vyhotovit zprávu o stavu své kongregace pro Generální kapitolu a Řádovou synodu. Tuto zprávu zašle jeden měsíc před konáním Generální kapituly nebo Řádové synody všem vyšším řeholním představeným kongregace a oni mohou sdělit svůj názor na ni předsedajícímu opatovi. Konečný platný text této zprávy, která se předkládá na Generální kapitule nebo na Řádové synodě, doručí pak předsedající opat všem vyšším řeholním představeným dotčené kongregace.

42. Každý člen kongregace má svobodný přístup k předsedajícímu opatovi korespondencí.

43. Řádné vedení kongregace je na předsedajícím opatovi kongregace, který je podporován vlastní radou ustavenou podle předpisů konstitucí příslušné kongregace.

44. V případě závažné nebo naléhavé potřeby smí předsedající opat - pokud konstituce kongregace neurčují jinak - vydat se souhlasem své rady určité nařízení pro celou kongregaci, které nicméně platí jen do příští kongregační kapituly, jež je buď schválí nebo zamítne.

45. Konstituce jednotlivých kongregací mají stanovit, jaké je třeba podniknout opatření pro dobro kongregace, když předsedající opat nemůže z jakéhokoliv důvodu vykonávat svou funkci, a stejně tak když je třeba nahradit člena rady v případě překážek nebo smrti.

46. Jestliže v kongregaci platí právo paternity, budou se tato práva vykonávat podle konstitucí kongregace.

5. kapitola

Řádné vizitace v kongregaci

47. Pokud konstituce kongregace neurčují jinak, je řádným vizitátorem klášterů kongregace předsedající opat kongregace, aniž by byl dotčen předpis v čl. 84b) - f) těchto konstitucí.

48. Konstituce jednotlivých kongregací smí pro vizitaci kláštera předsedajícího opata předepsat nejméně dva vizitátory, kteří patří ke kongregaci a jsou ustanoveni kongregační kapitulou, a to aniž by bylo dotčeno právo generálního opata podle čl. 84a) těchto konstitucí.

49. Úkolem vizitátora nebo vizitátorů je přezkoumat všeobecný stav kláštera z duchovní i materiální stránky podle předpisů obecného církevního práva a vlastního práva s přizváním znalce hospodářských záležitostí, jestliže je to k dobru věci. Pokud vizitátor má za potřebná zlepšení, úpravy nebo obrodu, má za povinnost se snažit je zavést taktně. Tudíž je třeba vizitaci provádět tak, aby nebyla zeslabena oprávněná a v konstitucích zakotvená autonomie klášterů a autorita opatů, nýbrž aby byla posílena, a aby vizitace tak opravdu sloužila rozvoji klášterů.

50. Vůči vizitační zprávě je podle předpisů práva možné odvolání ke kongregační kapitule.

51. Každý klášter musí mít každé tři roky řádnou vizitaci.

3. díl

Vedení Řádu

1. Oddíl Generální kapitula Řádu

1. kapitola Pravomoci generální kapituly

52. Generální kapitula coby ústřední orgán bratrské porady, vydávání předpisů a vykonávání soudní pravomoci je nejvyšší autoritou v Řádu, nicméně při zachování oprávněné autonomie, jež přísluší každé kongregaci a každému klášteru podle obecného církevního práva, těchto konstitucí a konstitucí jednotlivých kongregací schválených Svatým stolcem.

53. Činnost generální kapituly spočívá ve vydávání zákonů a výnosů, jež jsou závazné pro celý Řád, pokud nejsou v rozporu se zvláštním účelem nebo s konstitucemi určité kongregace schválenými Svatým stolcem, a dále spočívá v usnášení se na rezolucích, vysvětleních a návrzích. V pochybnostech, zda je něco v rozporu se zvláštním účelem nebo s konstitucemi kongregace schválenými Svatým stolcem, rozhoduje záležitost generální kapitula poté, co vyslechla postoj dotčených.

54. Generální kapitule Řádu je vyhrazeno a jejím úkolem je zejména následující:

- a) vydávat pro celý Řád závazné zákony podle předpisů těchto konstitucí.
- b) vydávat nařízení ohledně pozměňování konstitucí Řádu, jež se nicméně nestanou účinnými před potvrzením Svatým stolcem, kterému též přísluší autentický výklad těchto konstitucí.
- c) volit generálního opata Řádu podle čl. 65 §1.
- d) volit podle čl. 65 §3 generálního prokurátora Řádu, který též zastupuje záležitosti jednotlivých kongregací u Svatého stolce.
- e) dohlížet na vedení funkce generálního opata podle čl. 81
- f) přijmout vzdání se funkce od generálního opata nebo, pokud je to nutné, zbavit jej funkce při zachování právních předpisů.
- g) dohlížet na vedení funkce generálního prokurátora Řádu, přijmout jeho vzdání se funkce před uplynutím doby, na niž byl zvolen, nebo jej při zachování právních předpisů funkce zbavit, pokud je to nutné.
- h) volit výbor sestávající z pěti členů, jehož úkolem je vyslovit rozsudek o tom, zda konstituce kongregace, jež se mají předložit Svatému stolci ke schválení, obsahují něco, co těmito konstitucím Řádu odporuje, přičemž je nutno vyslechnout pověřence, které ustanovila kapitula příslušné kongregace. Úkolem generální kapituly je též volit nejméně tři náhradníky, kteří v pevně stanoveném pořadí nahradí členy výboru dočasně nebo trvale neschopné účasti.

- i) schvalovat vlastní stanovy vypracované příslušnou kapitulou pro jednotlivé kláštery, jež nejsou inkorporované do žádné kongregace, a to poté, co vyslechla postoj výboru uvedeného v písm. h).
- k) ukládat spravedlivě daně všem kongregacím a klášterům nepatřícím do žádné kongregace pro potřeby generální kapituly a generalátu, avšak pro jiné účely vyprosit charitativní podporu.
- l) dávat souhlas ke zřízení nebo připojení nové mnišské cisterciácké kongregace k Řádu podle čl. 17 a 19 těchto konstitucí.
- m) dávat souhlas ke sjednocení nebo rozpuštění kongregací, a to před podáním žádosti o výnos Svatého stolce.
- n) dávat souhlas k inkorporaci mužských a ženských klášterů podle čl. 8 a 12 do Řádu, jež nejsou inkorporovány do žádné kongregace.
- o) dávat souhlas k inkorporaci nebo připojení ženských klášterů nebo k připojení cisterciáckých sester nebo oblátek podle čl. 10 a 11.
- p) dávat souhlas k zavedení nového svátku svatého či svátku tajemství víry nebo k povýšení a snížení stupně svátku nebo k jeho zrušení, a to pro celý Řád, přičemž je nutno dbát právních předpisů. Stejně tak schvaluje uspořádání společných obřadů Řádu.
- q) dávat souhlas k uzavření smluv, pokud jsou tyto smlouvy závazné pro celý Řád, a vydat stanovy ohledně náležitostí potřebných pro tyto smlouvy pro dobu, kdy generální kapitula nezasedá.
- r) učinit opatření ohledně jmění plně zaniklé kongregace nebo ohledně jmění kláštera, jenž není inkorporován do žádné kongregace, v případě jeho zrušení, přičemž je nutno dbát zásad spravedlnosti a vůle zakladatele, aniž by byl dotčen předpis v čl. 74g).
- s) schvalovat stanovy Mezinárodní koleje sv. Bernarda ve městě Římě a měnit je z oprávněného důvodu.
- t) schvalovat jednací pořádek Generální kapituly a v daném případě jej měnit podle předpisů stanovených na Generální kapitule.
- u) volit pět členů Řádové synody a jejich tři náhradníky podle čl. 71 §1 a rovněž volit čtyři členy Rady generálního opata a jejich náhradníky podle čl. 96 těchto konstitucí.
- v) podle potřeb ustanovovat rozličné komise a volit jejich členy.
- x) propůjčovat místo a plné hlasovací právo na Generální kapitule osobě, jež se obzvláště zasloužila o Řád.
- y) rozhodovat právní případy v posledním stupni v rámci Řádu právní nebo správní cestou, jestliže byly přeneseny ke generální kapitule, a dále urovnávat spory mezi kláštery nebo představenými téže kongregace v druhém stupni a spory mezi kongregacemi nebo jejich představenými v první instanci, přičemž právo odvolání ke Svatému stolci zůstává stále zachováno. Odvolání je možné od kapituly kongregace Řádu ke generální kapitule Řádu a od ní pak ke Svatému stolci.

2. kapitola

Osoby s místem a hlasem na generální kapitule

55. Na řádnou či mimořádnou Generální kapitolu Řádu se s plným hlasovacím právem povolají:

- a) generální opat, generální prokurátor a ti, jimž generální kapitula kvůli jejich obzvláštním zásluhám o Řád propůjčila místo a hlasovací právo na generální kapitule.
- b) z každé kongregace nejméně tolik kapitulních otců, kolik je v kongregaci k dispozici každých začínajících dvacet pět bratrů s minimálně jednoduchými sliby v den svolání Generální kapituly. Vyšší řeholní představení jsou už ze samé podstaty členy Generální kapituly, i když by jejich počet překračoval počet stanovený pro kongregaci. Rovněž tak je třeba přítomnosti alespoň zvoleného zmocněnce z každé kongregace, i když by počet vyšších řeholních představených dosáhl nebo překročil počet stanovený pro kongregaci.
V kongregacích, v nichž počet vyšších řeholních představených nedosáhne počet stanovený pro kongregaci, zvolí se tolik mnichů se slavnými sliby, aby se dosáhlo zmíněného počtu. Při volbě těchto kapitulních otců se musí všichni členové aktivně zúčastnit - vyjma ovšem noviců. Tudíž je třeba, aby jednotlivé kongregace pamatovaly na způsoby postupu pro volbu zástupců příslušné kongregace.
- c) z klášterů, jež nejsou inkorporovány do žádné kongregace, se povolají vyšší řeholní představení a zvolení zástupci podle stejných pravidel, jak je určeno pro kongregaci v písm. b), nicméně tak, že se sečte počet bratrů s minimálně jednoduchými sliby v těchto kláštorech.
- d) pokud budou práva kongregace odňata Generální kapitolou podle čl. 19, budou její kláštery ohledně tohoto článku brány jako kláštery neinkorporované do žádné kongregace.

56. Pokud některý z kapitulních otců, kteří mají místo a plné hlasovací právo, není s to přijít na Generální kapitolu, musí tento otec - vyjma těch, kteří byli povoláni kvůli obzvláštním zásluhám o Řád, a stejně tak zástupců kongregací, na jejichž zastoupení jednotlivé kongregace pamatovaly - poslat na Generální kapitolu některého jiného, jím zmocněného, mnicha se slavnými sliby, a to s písemným zmocněním. Tento zmocněnec má na Generální kapitule plné hlasovací právo.

57. Pokud některý z kapitulních otců není s to být z oprávněného důvodu přítomen na některých zasedáních nebo pokud musí odcestovat před koncem Generální kapituly, je oprávněn při dodržení jednacího pořádku Generální

kapituly určit kteréhokoliv kapitulního otce za svého zmocněnce, nicméně tak, aby žádný kapitulní otec nikdy neměl více než dva hlasy.

58. Úkolem Generální kapituly je vydat stanovy ohledně přivolávání znalců na Generální kapitolu.

3. kapitola

Četnost a průběh generální kapituly

59. §1 Řádná Generální kapitula se koná každých pět let.

§2 Mimo řádnou Generální kapitolu se podle předpisů těchto konstitucí musí svolat mimořádná Generální kapitula, pokud se má zvolit generální opat Řádu nebo kdykoli to vyžaduje závažná nutnost a potřeba Řádu podle úsudku generálního opata se souhlasem větší části synodních otců nebo podle úsudku dvou třetin synodních otců.

§3 S mimořádnou generální kapitolou začíná nové počítání generálních kapitul, takže příští řádná generální kapitula se musí konat pět let po poslední mimořádné generální kapitule.

60. §1 Předsedající Generální kapituly je generální opat nebo, pokud je místo generálního opata z jakéhokoliv důvodu právoplatně uprázdněné, je jím ten předsedající opat kongregace, který je nejdéle v opatské funkci, a pokud se však dva stali opaty ve stejnou dobu, je předsedajícím ten, který složil dříve řeholní sliby.

§2 Jestliže se však generální opat nebo jeho zástupce, pokud je místo generálního opata právoplatně uprázdněné, nedostaví v určený den ze závažného důvodu na Generální kapitolu a není s to jí předsedat, předsedá Generální kapitule jiný opat jím zmocněný nebo opat první podle pořadí hodnosti, pokud generální opat nezmocnil nikoho.

61. §1 Na základě právoplatně provedeného povolání přísluší volební a hlasovací právo těm, kdo jsou přítomni v kapitulní síni.

§2 Pokud je při volbách některý z volitelů přítomen v domě, kde se koná Generální kapitula, ale není s to se účastnit voleb z důvodu nemoci, vyžádá se jeho hlas podle předpisu daného v jednacím pořádku Generální kapituly.

62. I kdyby měl někdo na základě více právních nároků právo odevzdat svůj hlas vlastním jménem, smí odevzdat pouze jediný hlas. V případě zmocnění není žádný z kapitulních otců oprávněn odevzdat více než dva hlasy.

63. §1 Hlasování je neplatné, pokud není svobodné, s jistotou činěné, bezpodmínečné a jasné.

§2 Podmínky připojené před volbou k odevzdání hlasu platí za nepřipojené.

§3 Nikdo není oprávněn dát platně hlas sám sobě.

64. §1 Aby bylo usnesení Generální kapituly závazné pro celý Řád, je třeba, aby se daná záležitost podle úsudku Generální kapituly týkala celého řádu a aby bylo usnesení prohlášeno za závazné pro celý Řád, a to dvěma třetinami hlasů, aniž by byl dotčen předpis v čl. 53.

§2 Aby bylo možno na Generální kapitule rozhodovat jiné záležitosti, je po odečtení neplatných hlasů dostatečná a potřebná absolutní většina hlasů od těch, kteří odevzdali hlas. Pokud dojde k rovnosti hlasů, rozhoduje záležitost ten, kdo předsedá. Zdržení se hlasování platí za neplatné hlasy.

§3 To, co se však všech týká jednotlivě, musí všichni schválit.

65. §1 Ke zvolení generálního opata je v prvních třech volebních kolech zapotřebí dvou třetin hlasů. Po třetím volebním kole bez výsledku se uskuteční čtvrté kolo, v němž mají pasivní ne však aktivní volební právo ti dva kandidáti, kteří ve třetím kole získali relativně nejvíce hlasů. V tomto volebním kole postačí absolutní většina hlasů. V případě rovnosti hlasů ve třetím kole má pasivní volební právo ve čtvrtém kole ten, kdo složil dříve řeholní sliby nebo v případě shodného data slibů ten, kdo se dříve narodil. V případě rovnosti hlasů ve čtvrtém volebním kole platí za zvoleného ten, kdo složil dříve sliby, popřípadě dříve se narodil.

§2 Při volbě osob řídících jednání a jiných vykonavatelů funkcí na Generální kapitule stejně jako členů výborů, které volí Generální kapitula, postačuje relativní většina hlasů.

§3 Při zbývajících volbách, které se mají konat na Generální kapitule, je zapotřebí absolutní většiny hlasů, avšak tak, aby ve třetím kole měli pasivní ne však aktivní volební právo jen ti kandidáti, kteří ve druhém volebním kole získali relativně nejvíce hlasů.

66. Všechny činnosti Generální kapituly - jak volby tak také ostatní záležitosti - je třeba pečlivě písemně zachytit prostřednictvím zapisovatelů a je třeba, aby je tito zapisovatelé a všichni členové kapituly podepsali na konci úředního zápisu poslední schůze.

67. Výnosy a usnesení Generální kapituly se uveřejní v Acta Curiae Generalis a dají se vhodným způsobem na vědomí v jednotlivých kláštřích Řádu buď latinsky nebo v překladu.

68. Náklady na ubytování a cestovní náklady vzniklé kvůli Generální kapitule zaplatí každý jednotlivý klášter nebo kongregace podle předpisů vydaných příslušnou kongregací, pokud na to nebylo pro Generální kapitulu pamatováno jinak.

69. Co se týče obřadů a průběhu Generální kapituly, dodrží se předpisy jednacího pořádku Generální kapituly schváleného Generální kapitulou.

2. oddíl **Řádová synoda**

70. Řádová synoda je sbor, který se svolává za účelem probrat záležitosti týkající se celého Řádu prostřednictvím společné porady a předložit je k rozhodnutí Generální kapitule nebo, když se jedná o naléhavé záležitosti, předběžně je podle předpisů těchto Konstitucí rozhodnout až do rozhodnutí příští Generální kapituly.

Úkolem Řádové synody je mimoto podle potřeby naléhat na provedení těch opatření, jež uložil Svatý stolec nebo Generální kapitula Řádu, a dále je úkolem shromažďovat spolehlivé zprávy o stavu Řádu, aby bylo možno postarat se lépe o jeho dobro, a konečně je jejím úkolem přijímat zprávy generálního opata o stavu Řádu a předsedajících opatů o stavu jejich kongregací.

71. §1 Řádová synoda se skládá z generálního opata, který svolává synodní otce a vede schůze, z předsedajících opatů ve funkci z jednotlivých kongregací Řádu, z generálního prokurátora Řádu a z pěti synodních otců zvolených Generální kapitulou podle čl. 54u), kteří setrvávají ve funkci až do příští Generální kapituly.

§2 Pokud některý synodní otec, který je členem Řádové synody z titulu své funkce, není s to se dostavit na Řádovou synodu, pošle zmocněnce. Zvoleného synodního otce je třeba v tomto případě nahradit prvním náhradníkem. Zmocněnec nebo náhradník mají na Řádové synodě plné hlasovací právo.

§3 Generální opat po poradě se svou radou a Řádová synoda absolutní většinou hlasů je sám oprávněn pozvat na Řádovou synodu znalce, aby svými vědomostmi přispěli ke správnému a prospěšnému vyřešení otázek, jež se mají projednávat na Řádové synodě.

§4 Úkolem generálního opata je mimo ustanovování tajemníka Řádové synody podle čl. 74q) jmenovat zapisovatele a jiné vykonavatele funkcí, a to za pomoci názoru své rady daného alespoň písemně.

72. §1 Řádná Řádová synoda se koná každé dva roky, takže mezi dvěma řádnými Generálními kapitulami se koná přinejmenším dvakrát.

§2 Mimořádná Řádová synoda se koná, kdykoliv to vyžaduje naléhavá a závažná potřeba podle úsudku generálního opata se souhlasem větší části předsedajících opatů nebo podle úsudku dvou třetin synodních otců.

73. Schůze Řádové synody se konají podle jednacího pořádku Řádové synody schváleného Řádovou synodou samotnou.

74. Když Generální kapitula nezasedá, je úkolem Řádové synody obzvláště a je jí vyhrazeno:

- a) rozhodovat a usnášet se o záležitostech, otázkách a případech přenesených na Řádovou synodu Generální kapitulou.
- b) vydávat nařízení závazné pro celý Řád, pokud jde o naléhavou věc a při prodlení hrozí nebezpečí závažné újmy, ledaže by bylo proti zvláštnímu posláním nebo konstitucím některé kongregace. Nařízení je nicméně v platnosti pouze do nejbližší řádné nebo mimořádné generální kapituly, která jej schválí nebo odvolá. Řádová synoda není však oprávněna vydat žádné nařízení, které nelze z povahy věci vzít zpět, aniž by byly dotčeny pravomoci výslovně svěřené Řádové synodě v tomto článku.
- c) dávat schválení ke zřízení klášterní pobočky Řádu, ke zřízení konventuálního priorátu nebo k obnovení opatství, pokud se jedná o kláštery nenáležející k žádné kongregaci, přičemž dbá právních předpisů.
- d) dávat souhlas k přeložení, sloučení nebo zrušení kláštera, který nepatří do žádné kongregace, přičemž dbá právních předpisů.
- e) inkorporovat jednotlivé ženské kláštery přímo do Řádu podle čl. 12 a 13, ne však federace a kongregace.
- f) po vyslechnutí postoje výboru zvoleného podle čl. 54h) schvalovat stanovy vypracované podle čl. 8 §2 u klášterů, jež nepatří do žádné kongregace.
- g) učinit opatření ohledně jmění zrušeného kláštera, který nepatřil do žádné kongregace, a pokud hrozí nebezpečí větších škod při prodlení, učinit opatření ohledně jmění zrušené kongregace Řádu, přičemž dbá zásad spravedlnosti a vůle zakladatelů.
- h) odvolat generálního prokurátora Řádu během období stanoveného pro jeho funkci, přičemž dbá právních předpisů.
- i) zvolit generálního prokurátora až do další Generální kapituly místo zesnulého generálního prokurátora nebo při právoplatném uprázdnění jeho funkce mimo období generální kapituly.
- k) dávat souhlas ke svolání mimořádné Generální kapituly, aniž by byly dotčeny předpisy v čl. 88 §2 těchto Konstitucí.
- l) ustavit přípravný výbor pro Generální kapitulu, pokud je to nutné a pokud předchozí Generální kapitula takový výbor neustavila, přičemž však výbory ustavené Generální kapitulou zůstávají ve své funkci.
- m) stanovit záležitosti, jež se mají uvést v písemném svolání Generální kapituly, aniž by bylo dotčeno právo kapitulních otců, a přednést jiné záležitosti na Generální kapitule samotné podle předpisů jednacího pořádku Generální kapituly.
- n) zvolit dva předsedající opaty kongregací pro provedení visitace generalátu a Mezinárodní koleje sv. Bernarda ve městě Římě.
- o) vyslechnout zprávu visitátorů generalátu a Mezinárodní koleje sv. Bernarda ve městě Římě a v daném případě měnit na zkoušku stanovy této koleje.

p) volit členy rady generálního opata podle čl. 96, pokud se nemůže konat Generální kapitula.

q) zvolit tajemníka Řádové synody a jeho zástupce, který nemusí být nutně z okruhu Řádové synody a který setrvává ve funkci až do příští Řádové synody.

75. V právě vypočtených případech mají synodní otcové plné hlasovací právo, jež se má vykonávat při jejich setkání s výjimkou případů uvedených v předchozím článku c), k) m), a n), v nichž postačuje písemný souhlas synodních otců, pokud je věc naléhavá a při prodlení je dáno nebezpečí závažné škody. V tomto případě vykonává generální prokurátor a tajemník Řádové synody funkce sčítatelů.

Výsledek jednotlivých hlasování provedených tímto způsobem je třeba přesně uchovávat ve složce k tomu výhradně určené a je třeba, aby jej podepsal generální opat a tajemník Řádové synody.

76. §1 Pravomocným je to, na čem se po odečtení neplatných hlasů usnesla absolutní většina těch, kdo odevzdali hlas. Pokud dojde k rovnosti hlasů, je předsedající shromáždění oprávněn tuto rovnost po třetím hlasování zrušit svým hlasem.

§2 Při volbách prováděných podle čl. 74 písm. i) a p) je třeba dodržet předpisy v čl. 65 §3. Při ostatních volbách stačí od začátku absolutní většina hlasů nebo po dvou volebních kolech bez výsledku též relativní většina.

77. Jestliže je místo generálního opata právoplatně uprázdněné, nelze konat žádnou Řádovou synodu, nýbrž se musí co nejdříve konat Generální kapitula kvůli volbě nového generálního opata. Zástupce generálního opata smí však s písemně získaným souhlasem synodních otců svolat Řádovou synodu, pokud se konání Řádové synody jeví nutným pro náležitou přípravu Generální kapituly.

78. Náklady na ubytování a cestovní náklady vzniklé kvůli Řádové synodě se zaplatí podle usnesení Řádové synody.

3. oddíl

Generální opat Řádu a jeho rada

1. kapitola

2. Funkce generálního opata

79. Pokud generální kapitula nezasedá, je Cisterciácký řád řízen generálním opatem, který je jeho nejvyšší řídicí osobou podle předpisů těchto Konstitucí. Generální opat je podporován buď Řádovou synodou nebo svou radou. Jeho název zní: Generální opat Cisterciáckého řádu.

80. Úkolem generálního opata je podporovat duchovní a hmotné blaho Řádu a především zařizovat záležitosti, které nelze odložit až do příští generální kapituly, přičemž v každém ohledu dbá předpisů těchto konstitucí.

2. kapitola

Úkoly a práva generálního opata

81. Pravomoc, s níž generální opat řídí Řád, je třeba vykonávat v intencích Generální kapituly, která je oprávněna schvalovat nebo rušit rozhodnutí generálního opata.

82. Generálnímu opatovi přísluší veškeré výsady kdysi udělené opatům Cîteaux a později generálním představeným Řádu, pokud jsou ještě v platnosti a nebyly odvolány.

83. Generální opat má, kromě jiných pravomocí vyčtených v těchto Konstitucích nebo kromě pravomocí svěřených speciálně generálnímu opatovi v konstitucích některé kongregace Řádu, následující pravomoci:

- a) svolávat při dodržení předpisů řádnou a mimořádnou Generální kapitolu a předsedat jí,
- b) vydat v případě závažné a naléhavé potřeby se souhlasem synodních otců nařízení, které pak Generální kapitula přezkoumá podle čl. 74 písm.b),
- c) ve výjimečných případech dispenzovat od zákonů, které zavazují celý Řád a něco ukládají nebo zakazují, avšak ne od základních zákonů,
- d) potvrzovat volby vyšších řeholních představených právně samostatných klášterů, které nejsou inkorporovány do žádné kongregace,
- e) dávat souhlas ke změnám stability podle čl. 27,
- f) jmenovat administrátory opatství nebo konventuálních priorátů, které nejsou inkorporovány do žádné kongregace, pokud musí být volba odložena ze závažného důvodu,
- g) dávat do tisku liturgické knihy, které se použijí v celém Řádu,
- h) pokud Generální kapitula nezasedá, rozhodovat se svou radou všechny právní případy ve třetím stupni, právní případy vztahující se na vyšší řeholní představené ve druhém stupni a právní případy vztahující se na předsedající opaty kongregací v prvním stupni, přičemž právo na odvolání ke Generální kapitule zůstává vždy zachováno.

84. Mimoto je úkolem generálního opata následující:

- a) provádět řádné vizitace v klášterech předsedajících opatů osobně nebo prostřednictvím svého zmocněnce, a to každé tři roky nebo každých šest let,

jestliže má klášter předsedajícího opata též vizitátory ustanovené kapitulou příslušné kongregace podle čl. 48,

b) při vážné tísní a komplikovaných poměrech vizitovat klášter některé kongregace, a to se souhlasem své rady a po předchozím vyrozumění předsedajícího opata dané kongregace, který obvykle musí při vizitaci generálního opata doprovázet,

c) vizitovat všechny kláštery kongregace při komplikovaných poměrech poté, co vyslechl předsedajícího opata kongregace a získal přinejmenším písemný souhlas synodních otců,

d) vizitovat klášter některé kongregace, jestliže byl pozván od většiny kláštera ke konání vizitace, poté, co vyslechl předsedajícího opata příslušné kongregace,

e) vizitovat ty kláštery, jejichž řádná visitace nebyla k tomu příslušnými provedena ani během druhého období předepsaného konstitucemi,

f) vykonat otcovskou návštěvu ve všech klášterech Řádu, a to alespoň jednou během svého funkčního období,

85. Generální opat má následující pravomoc:

a) pokud jej nově zvolení požádají o benedikci, udělovat opatskou benedikci nově zvoleným opatům a zmocnit k tomu předsedající opaty kongregací Řádu. Avšak v případech, v nichž je zájem o udělení benedikce kardinálem nebo biskupem, je třeba daného hodnostáře, jenž má k tomu pravomoc, o tuto benedikci požádat po vyrozumění generálního opata.

b) na mnichy Řádu přenést služby lektora a akolyty, pokud jsou vybaveni schvalujícím dopisem vyššího řeholního představeného, přičemž dbá právních předpisů,

c) vyslechnout zpovědi příslušníků Řádu, pokud si to sami ze svého popudu vyžádají, přičemž dbá právních předpisů.

86. Generální opat není oprávněn disponovat jměním nebo osobami žádného společenství nebo kongregace Řádu.

87. Každý má právo na svobodný přístup ke generálnímu opatovi korespondencí.

3. kapitola

Volba generálního opata

88. §1 Jestliže generální opat zemře či svou funkci není s to vykonávat nebo pokud je jeho funkce z jakéhokoliv důvodu právoplatně uprázdněná, bude jeho

funkci bezodkladně vykonávat první opat z předsedajících opatů kongregací, nicméně tak, že není oprávněn nařídit nic nového a provést nic bez minimálně písemně získaného souhlasu od své rady.

§2 Pokud je funkce generálního opata právoplatně uprázdněná, bude hlavní starostí zástupce, aby byla co nejdříve - alespoň do šesti měsíců od začátku uprázdnění funkce generálního opata - svolána Generální kapitula, na níž bude ustanoven nový generální opat podle předpisů těchto konstitucí.

89. Do funkce generálního opata lze zvolit toho, kdo má už 7 let v našem Řádu slavné sliby, je knězem a dovršil 35 let.

90. Za zvoleného platí ten, kdo získal potřebnou většinu hlasů podle čl. 65 §1 těchto konstitucí nebo kdo byl při vyloučení voleb právoplatně postulován podle předpisů církevního práva prostřednictvím volebního pověření.

91. §1 Ten, kdo byl zvolen za generálního opata, musí oznámit alespoň v nutné lhůtě tři dnů po obdržení sdělení o zvolení, zda zvolení přijímá nebo odmítá. Jinak ztratí jakékoliv právo získané volbou.

§2 Pokud volbu přijme, získává ihned plné práva ve funkci a nepotřebuje žádné potvrzení. Jeho zvolení je však třeba sdělit papeži.

§3 Pokud ten, kdo byl zvolen za generálního opata, není na Generální kapitule přítomen, je třeba dodržet následující:

- a) nepřítomnému se bez odkladu sdělí zvolení podle §1,
- b) pokud zvolený přijme zvolení, odebere se ihned do místa Generální kapituly, nebo pokud se zdržuje na vzdáleném místě, smí zmocnit někoho jiného, jenž je pak oprávněn předsedat Generální kapitule jeho jménem podle čl. 60 §2,
- c) mezitím se kapitulní otcové zdrží jakýchkoliv voleb. Avšak, aby čas zbytečně neplynul, jsou oprávněni pokračovat v probírání a rozhodování specifických otázek. Generální kapitule mezitím předsedá první opat podle čl. 60 §2, pokud jí nepředsedá zmocněnec uvedený v písm. b).

92. Pokud ten, kdo byl na Generální kapitule právoplatně zvolen za generálního opata, není ještě opatem, získává tím plná práva na opatskou benedikci. Opatskou benedikci musí však přijmout do tří měsíců po zvolení od jednoho z biskupů, jehož si sám svobodně vybral.

93. §1 Generální opat se volí na deset let. Pokud se po uplynutí deseti let od zvolení neuskuteční žádná Generální kapitula podle čl. 59 §3, zůstává generální opat ve funkci až do příští následující řádné nebo mimořádné Generální kapituly. Generální opat je vždy volitelný znovu.

§2 Pokud Generální kapitula v takovém případě neurčila jinak, nabídne generální opat před dosažením věku 70 let z vlastního popudu Generální kapitule vzdání se funkce, o čemž se rozhodne po přezkoumání okolností.

94. Generální opat sídlí stále ve městě Římě, v domě generalátu Řádu. Jeho funkce je neslučitelná s funkcí vyššího řeholního představeného právně samostatného kláštera. Proto není generální opat oprávněn ponechat si vedení některého kláštera Řádu bez dispenze od Apoštolského stolce.

95. Generální opat, který právoplatně odešel ze své funkce podle právních předpisů, má právo vrátit se zpět do kláštera, v němž složil řeholní sliby, nebo má právo zvolit si pro svůj pobyt některý jiný klášter Řádu. Je úkolem Generální kapituly postarat se předem o zajištění jeho důstojného zaopatření.

4. kapitola **Rada generálního opata**

96. §1 Radu generálního opata, která není totožná s radou generalátu, tvoří čtyři opati nebo mniši, které zvolila Generální kapitula podle čl. 54u) nebo Řádová synoda podle čl. 74p) na období mezi dvěma Generálními kapitulami.

§2 Podle možností se zvolí alespoň dva členové této rady, kteří bydlí ve městě Římě nebo v místě, odkud je město Řím dostatečně snadno dosažitelné podle úsudku Generální kapituly nebo v daném případě Řádové synody.

§3 Generální kapitula nebo - pokud se nemůže žádná generální kapitula konat - pak Řádová synoda zvolí rovněž dva náhradníky, aby ty, jimž jakýkoliv důvod brání ve vykonávání jejich funkcí, bylo možno nahradit.

97. K platnosti právních úkonů rady je třeba, aby po právoplatně uskutečněném svolání všech členů byli přítomni mimo generálního opata alespoň dva členové rady, aniž by byl dotčen předpis v čl. 96 §3. Ti, kteří se této schůzky nejsou s to zúčastnit, smí dodat postoj písemně.

98. Aniž by byl dotčen předpis v čl. 100, rada generálního opata se svolá:

a) pokud generální opat podle obecného církevního práva nebo podle zvláštního práva potřebuje souhlas či názor od své rady s výjimkou případů vyhrazených výlučně Generální kapitule nebo Řádové synodě.

b) kdykoliv generální opat potřebuje podle předpisů obecného církevního práva nebo vlastního práva souhlas či názor od své rady při výkonu práv a pravomocí některého předsedajícího opata kongregace nebo přímého otce kláštera u klášterů, které nejsou inkorporovány do žádné kongregace.

99. §1 Aniž by byl dotčen předpis čl. 100, hlasovací právo rady generálního opata je plné:

- a) při rozhodnutí ve věcech, jež Řádová synoda přenesla na tuto radu,
- b) při přivolení k zahájení právního procesu před státním nebo církevním soudem, jestliže se jedná o generalát nebo o kláštery, jež nejsou inkorporovány do žádné kongregace.
- c) v případech rozsudku ohledně propuštění příslušníků Řádu se slavnými sliby, jestliže byla věc předána generálnímu opatovi, přičemž dbá právních předpisů.
- d) kdykoliv generální opat musí vyjádřit u Svatého stolce nějaké stanovisko jménem celého Řádu. Generální opat není nijak nicméně vázán, pokud musí podat zprávu nebo vyjádřit stanovisko z úřední povinnosti ohledně záležitostí, jež byla nebo má být ke Svatého stolce přenesena.
- e) kdykoliv obecné církevní právo nebo zvláštní právo předepisuje plné hlasovací právo rady.

§2 V ostatních případech je toto hlasovací právo poradní, aniž by byly dotčeny předpisy stanov klášterů, jež nepatří do žádné kongregace, schválené podle čl. 8§2. Tyto stanovy mohou radě generálního opata přiznat plné hlasovací právo i v jiných případech.

100. Pokud se generální opat kvůli podstatě nebo důležitosti věci tak rozhodne, je oprávněn přenést záležitost svěřenou jeho radě k Řádové synodě.

4. oddíl **Generální prokurátor**

101. §1 Generálního prokurátora Řádu Generální kapitula ustanoví podle čl. 65 §3 proto, aby zařizoval záležitosti u Svatého stolce ve městě Římě. Generální prokurátor zastupuje u Svatého stolce též záležitosti jednotlivých kongregací.

§2 Generální prokurátor setrvá ve funkci až do příští řádné Generální kapituly a lze jej vždy zvolit znovu.

102. Při projednávání záležitostí, jež se týkají celého Řádu, nesmí generální prokurátor podniknout nic bez rady a přivolení generálního opata.

103. Pokud se má podávat odvolání u Svatého stolce vůči generálnímu opatovi, když Generální kapitula nezasedá, je třeba souhlasu Řádové synody, jenž je vysloven dvěma třetinami hlasů na její schůzi.

104. §1 K vyřizování věcí jednotlivých kongregací u Svatého stolce potřebuje generální prokurátor souhlas předsedajícího opata příslušné kongregace.

§2 V záležitostech kongregací, jež jsou většího významu, vyrozumí generální prokurátor generálního opata kvůli informovanosti a rovněž podle stavu věci pro získání rady či pomoci a také, aby byl s to uspokojivě zodpovědět otázky Svatého stolce.

105. Generální prokurátor není nicméně nijak vázán, když musí z úřední povinnosti podat zprávu nebo vyjádřit postoj ohledně záležitostí, jež byly nebo mají být přeneseny ke Svatému stolci. Všem se nicméně doporučuje, aby se standardně obracely o pomoc ke generálnímu prokurátorovi, přičemž právo na dovolání ke Svatému stolci - pokud nutno - zůstává vždy zaručeno a neomezeno.

106. Generální prokurátor nesmí žádat u Svatého stolce pro příslušníka Řádu o žádné dovolení, pokud žádost neschválí vyšší řeholní představený žadatele nebo předsedající opat kongregace.

107. Výnosy vydané Svatým stolcem, jež se přímo či nepřímo týkají Cisterciáckého řádu a jež nebyly vyhlášeny v Acta Apostolicae Sedis, nechá generální prokurátor zveřejnit v Acta Curiae Generalis a tak je dá na vědomí představeným a členům Řádu.

108. Pokud je funkce generálního prokurátora z jakéhokoli důvodu právoplatně uprázdněná a Generální kapitula nezasedá, je třeba dodržet předpis v čl. 74 i) těchto konstitucí.

109. Generální prokurátor sídlí v Římě na generalátu Řádu. Je úkolem Generální kapituly podniknout opatření předem k jeho důstojnému zaopatření.

Konstituce
pro mužské kláštery
cisterciácké kongregace
Nejčistšího Srdce Mariina

Konstituce pro mužské kláštery

I. Charakter a účel kongregace	1 - 7
II. Přijetí kláštera do kongregace	8 - 9
2. část: Právní podoba klášterů	
I. Právně samostatné kláštery	10 - 15
II. Právně závislé kláštery	16 - 19
III. Právo filiace	20
3. část: Vedení kongregace	
I. Kongregační kapitula	21
II. Předsedající opat a jeho rady	
1. Předsedající opat	22 - 28
2. Rady kongregace	29 - 32
III. Vizitace v kongregaci	33 - 40
4. část: Zastoupení kongregace v Řádu	41 - 42
5. část: Vedení kláštera	
I. Opat	43
1. Opatská funkce a opatova pravomoc	44 - 48
2. Volba opata	49 - 57
3. Doba trvání funkce opata	58 - 61
4. Stav uprázdnění funkce opata	62 - 63
II. Spoluodpovědnost mnichů	64
1. Konventní kapitula	65 - 70
2. Rada opata	71 - 72
3. Funkce v klášteře	73 - 77
6. část: Klášterní společenství	
I. Členové	78 - 79
II. Život v klášterním společenství	
1. Škola Kristova - škola lásky	80
2. Řeholní sliby	81 - 84
3. Bohoslužba	85 - 86
4. Duchovní rozjímavá četba (lectio divina)	87
5. Práce	88
6. Žít ve společenství jako bratr	89 - 96
7. Vztahy našich klášterů k vnějšímu světu	97-102
III. Různé etapy mnišského života	
1. Postulát	103 - 104
2. Noviciát	105 - 106

Konstituce pro mužské kláštery

a) Připuštění do noviciátu	107 - 109
b) Místo a doba trvání noviciátu	110 - 111
c) Novicmistr a výchova noviců	112 - 114
d) Práva a povinnosti noviců	115 - 120
e) Posuzování noviců	121 - 122
f) Připuštění k jednoduchým řeholním slibům	123 - 125
3. Jednoduché řeholní sliby	126
a) Práva a povinnosti bratrů s jednoduchými sliby	127 - 128
b) Doba trvání jednoduchých slibů	129
c) Vzdělávání mnichů	130 - 132
4. Slavné řeholní sliby	133 - 137
5. Další vzdělávání mnichů	138
6. Familiáři a obláti	139 - 140
IV. Změna stability a přeložení mnichů	141 - 143
V. Vystoupení a propuštění z Řádu	

I. kapitola

Charakter a cíl kongregace

1. Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina byla zřízena výnosem Pia XI. „Refert ad nos“ ze dne 27. ledna 1923 a je sdružením mužských a ženských klášterů Cisterciáckého řádu, které si vzájemně pomáhají uskutečňovat v duchu lásky cisterciácký ideál v souladu s požadavky dnešní doby.

2. Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina je mnišská kongregace ve smyslu konstitucí Cisterciáckého řádu schválených Svatým stolcem a spolu s ostatními cisterciáckými kongregacemi a kláštery tvoří jeden Cisterciácký řád. Kongregace uznává v rámci řádových konstitucí autoritu generální kapituly a generálního opata. V generální kapitule řádu je kongregace zastoupena svými vyššími řeholními představenými a zmocněnými zástupci.

3. Ke kongregaci patří také ty řeholní domy, které byly založeny kláštery naší kongregace, nebo domy přijaté do kongregace podle článku 8 a 9.

4. Oficiální označení kongregace zní: Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina.

5. Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina je řízena kongregační kapitulou a předsedajícím opatem kongregace (abbas praeses) s radami kongregace, a to podle právních předpisů těchto konstitucí.

6. Cíl a účel kongregace spočívá v následujícím:

- a) prohloubit a posílit mnišského ducha v kláštorech ve smyslu Řehole svatého Benedikta a řádových předpisů,
- b) podněcovat bratrskou sounáležitost mezi kláštery stejně jako i vzájemnou oporu pro vlastní úkoly a těžkosti jednotlivých řeholních domů,
- c) podněcovat a dohlížet na obrodu odpovídající době.

7. §1 Nejvyšším předpisem řeholního života je následování Krista vyložené v evangeliu.

§2 Další předpisy určující život kongregace jsou kromě obecného práva tyto:

Konstituce pro mužské kláštery

- a) Řehole svatého Benedikta a Charta Caritatis, jež jsou právně oprávněným a dobově aktuálním způsobem vyloženy konstitucemi a prohlášeními Řádu popř. kongregace,
- b) rozhodnutí generální kapituly,
- c) rozhodnutí kongregační kapituly,
- d) obyčejové a zvláštní právo klášterů.

II. kapitola

Přijetí do kongregace Nejčistšího Srdce Mariina

8. Aby mohl být cisterciácký klášter přijat do kongregace, musí nejprve konventní kapitula žádajícího kláštera požádat dvoutřetinovou většinou o přijetí a vyjádřit připravenost k přijetí těchto konstitucí. Kongregační kapitule lze též navrhnout nadřízeného otce opata, kterému chce být žádající klášter podřízen. Poté smí kongregační kapitula tuto žádost přijmout a žádat Svatý stolec o inkorporaci dotyčného kláštera.

9. Kterýkoli klášter smí z této kongregace vystoupit, aby směl vstoupit do některé jiné kongregace, pokud to požaduje alespoň dvěma třetinami hlasů příslušná konventní kapitula a pokud k tomu přivolí jak kapitula této jiné kongregace tak i Svatý stolec.

2. část

Právní podoba klášterů

I. kapitola

Právně samostatné kláštery

10. Kláštery naší kongregace mohou být buď právně samostatné jako opatství nebo konventuální prioráty, anebo mohou být závislé jako prosté prioráty.

11. Co se týká členů a vedení, má právně samostatný klášter naší kongregace následující vlastnosti:

- a) prostřednictvím skládání řeholních slibů se provádí přijímání do společenství,
- b) všichni členové se slavnými sliby tvoří koherentní sbor a tento sbor je právnickou osobou se všemi právními důsledky týkajícími se nabývání i pozbývání vlastnictví, majetku a práv,
- c) představeného kláštera volí sbor sám,

Konstituce pro mužské kláštery

d) představený kláštera má práva a povinnosti vyššího řeholního představeného podle předpisů platného církevního práva a těchto konstitucí.

12. §1 Opatství řídí opat, konventuální priorát řídí konventuální převor. Ti jsou voleni konventní kapitulou.

§2 Pokud je nutno volbu ze závažných důvodů odložit, je předsedající opat kongregace, případně nadřízený otec opat, oprávněn po poradě s konventní kapitulou příslušného kláštera dosadit administrátora na dobu trvání jednoho roku.

§3 Při založení nového kláštera má nadřízený otec opat právo jmenovat prvního vyššího řeholního představeného se souhlasem konventní kapituly nového kláštera.

13. Jak pro nové založení tak i pro povýšení klášterů či jejich uvedení do předešlého postavení je nutný souhlas kapituly kongregace, přičemž je třeba dbát ustanovení řádových konstitucí v článcích 23-25 a předpisů CIC (kánon 609 a 616). Po důkladném prošetření každého případu činí rozhodnutí kongregační kapitula.

14. Jestliže právně samostatný klášter již není přes veškeré snahy životaschopný, má příslušný představený za povinnost spolu s předsedajícím opatem kongregace, případně s nadřízeným otcem opatem, a se souhlasem kongregační kapituly pokusit se přičlenit ohrožený klášter k jinému životaschopnému opatství. Kdyby to nebylo možné, je na kongregační kapitule, aby uplatnila odpovídající opatření. Přitom je však třeba vyslechnout bratry ohroženého kláštera. O majetku zrušeného právně samostatného kláštera rozhodne kongregační kapitula.

15. To, co je ustanoveno v těchto konstitucích o opatech, platí stejným způsobem i o konventuálních převorech, ledaže by z povahy věci vyplývalo něco jiného nebo bylo výslovně uvedeno jinak.

II. kapitola

Právně závislé kláštery

16. Závislé kláštery nebo řeholní domy nemají vlastní členy ani vlastní konventní kapitolu. Ve všech záležitostech jsou závislé na právně samostatném mateřském klášteře, ke kterému patří.

Konstituce pro mužské kláštery

17. §1 Ke zřízení nového závislého kláštera potřebuje zakládající opat souhlas konventní kapituly, písemné přivolení místního ordináře a schválení předsedajícího opata kongregace.

§2 Jestliže opat po vyslechnutí členů závislého řeholního domu navrhne se souhlasem konventní kapituly a nadřízeného otce opata jeho zrušení, je předsedající opat kongregace oprávněn se souhlasem své rady zrušit závislý dům. Příslušnému diecéznímu biskupovi je nutno o tom podat zprávu.

18. Představeného závislého domu jmenuje představený právně samostatného kláštera po vyslechnutí dotyčného společenství.

19. §1 Po vyslechnutí dotyčného bratra jsou příslušní představení oprávněni své bratry se sliby kdykoliv přeložit do některého závislého řeholního domu nebo opět odvolat zpět.

§2 Bratřím se sliby, kteří pobývají v závislých řeholních domech, zůstávají všechna práva v kapitule.

III. kapitola **Právo filiace**

20. Podle filiačního práva vykonává opat mateřského kláštera dle předpisů těchto konstitucí řádnou pravomoc nad mužským klášterem, který byl mateřským klášterem bezprostředně založen nebo mu byl svěřen. Tento opat se nazývá přímý otec kláštera (pater immediatus) nebo nadřízený otec opat. Tento opat má konkrétně následující práva a povinnosti:

- a) v nově založeném klášteře jmenuje a dosazuje prvního představeného,
- b) nese zodpovědnost za to, aby se po uprázdnění místa představeného v opatství či v konventuálním priorátu uskutečnila co nejdříve nová volba,
- c) předsedá volbě opata nebo konventuálního převora,
- d) potvrzuje nově zvoleného a uvádí jej do jeho funkce, a rovněž tak přijímá i jeho rezignaci,
- e) koná řádné vizitace jemu svěřených klášterů, aniž by byla dotčena práva generálního opata nebo předsedajícího opata kongregace.

3. část

Vedení kongregace

I. kapitola **Kongregační kapitula**

21. O pravomoci kongregační kapituly bude pojednáno ve vlastních stanovách, které schválí Svatý stolec.

II. kapitola

Předsedající opat kongregace a jeho rady

1. oddíl

Předsedající opat kongregace

22. Funkci předsedajícího opata kongregace a jeho rady vykonává úřadující generální opat Cisterciáckého řádu se svou radou, dokud Svátý stolec nerozhodne jinak.

23. Předsedající opat kongregace má práva a povinnosti nejvyššího řídicí osoby kongregace, aniž by byly dotčeny předpisy konstitucí Řádu a těchto konstitucí zůstávají nedotčeny.

24. Předsedající opat kongregace má za povinnost učinit vše pro zachování a podněcování mnišského života v klášterech kongregace podle konstitucí, přičemž má za povinnost vést jednotlivé různé kláštery v duchu Charty Caritatis k vědomí a odpovědnosti za jednotu v kongregaci.

25. §1 Úkolem předsedajícího opata je především:

- a) připravovat a svolávat kongregační kapitulu a předsedat jí,
- b) provádět vizitace všech klášterů kongregace, přičemž v klášterech, ve kterých není nadřízeným otcem opatem kláštera, koná každou třetí vizitaci.

§2 Předsedající opat kongregace má práva a povinnosti jako nejvyšší řídicí osoba mnišské kongregace (supremus moderator), pokud mu nejsou výslovně odňaty na základě konstitucí Řádu a těchto konstitucí.

26. Předsedající opat kongregace musí na každé kongregační kapitule předložit současně se zprávou o stavu kongregace také zprávu o činnosti ohledně vedení své funkce.

27. Předsedající opat kongregace musí vypracovat pro generální kapitulu Řádu a pro schůzi Řádové synody zprávu o stavu kongregace, kterou má za povinnost zaslat opatům klášterů kongregace měsíc před začátkem generální kapituly nebo synody, a tito mají za povinnost sdělit mu o ní svůj názor. Definitivní text zprávy, která se bude číst na kapitule či synodě, je rovněž třeba stejným způsobem zaslat opatům klášterů kongregace.

28. V jednotlivých případech smí předsedající opat kongregace dispenzovat společenství od určité observance, přičemž ovšem zůstává nedotčeno právo kongregační kapituly přezkoumat tento dispens a v daném případě zneplatnit.

Konstituce pro mužské kláštery

2. oddíl

Rady kongregace

29. §1 Předsedající opat kongregace řídí kongregaci za pomoci rady pro kláštery mnichů a rady pro kláštery mnišek.

§2 Rada pro kláštery mnichů se skládá ze tří členů, kteří nesou označení „první“, „druhý“ a „třetí“ asistent. Tato rada volí mnichy, kteří se účastní generální kapituly jako pověřeni zástupci kongregace (srov. čl. 41 §2).

§3 Asistenty volí kongregační kapitula tajnou volbou, a to každého asistenta ve zvláštním kole. Oba první dva asistenti musí být vždycky představenými, přičemž je třeba, aby třetí asistent nebyl představeným. Je nutno zvolit také zástupce, který nastupuje v případě odchodu některého asistenta automaticky na jeho místo.

§4 Asistenti a jejich zástupci se volí na každé třetí řádné kongregační kapitule a tak doba trvání jejich funkce je obvykle šest let.

§5 Třetí asistent zůstává členem kongregační kapituly až do provedení nových voleb všech asistentů.

§6 Pokud první dva asistenti přestanou být představenými nebo pokud bude třetí asistent zvolen či jmenován představeným, zaniká jejich členství v radě kongregace bez dalšího.

30. §1 Rada kongregace pro kláštery mnichů má následující oprávnění:

- a) radí předsedajícímu opatovi ve věci svolávání kongregační kapituly, místa a času jejího zasedání stejně jako i jejího programu,
- b) dává souhlas k projednání žádostí a návrhů předložených kongregační kapitule,
- c) dává souhlas k rozhodnutí předsedajícího opata v neodkladných případech,
- d) projednává odvolání proti vizitačnímu výnosu,
- e) dává souhlas k přestupu řeholníka se slavnými sliby z jiného řádu nebo řeholního institutu,
- f) dává souhlas k opuštění kláštera pro mnicha se slavnými sliby z kláštera, a to na tři roky,
- g) dává souhlas k vystavení povolení pro vystoupení mnicha s jednoduchými sliby,
- h) vyjadřuje se k žádosti o dispens bratra se slavnými sliby.

§2 Předsedající opat kongregace je oprávněn vyžádat si radu či souhlas jednotlivých členů též v písemné formě, jestliže se jedná o povolení pro vystoupení bratra s jednoduchými sliby (podle čl. 145 §2, srov. písm. g), nebo o přestup ve smyslu čl. 111 §6 (srov. písm. e).

31. Jestliže předsedající opat kongregace není schopen z jakéhokoliv důvodu vykonávat svou funkci, nastupuje na jeho místo první asistent kongregace.

32. V případě závažného nebo naléhavého stavu nouze je předsedající opat oprávněn vydat se souhlasem svých asistentů rozhodnutí týkající se celé kongregace. Toto rozhodnutí je však v platnosti jen do nejbližší kongregační kapituly, která je oprávněna toto rozhodnutí buď schválit nebo zneplatnit.

III. kapitola

Vizitace v kongregaci

33. §1 V kongregaci vykonává vizitace předsedající opat kongregace, případně nadřízený otec opat kláštera. Doporučuje se však, aby k nim vizitátor pověřoval ve vhodných intervalech jiného vizitátora po projednání s opatem kláštera, kde se má vizitace konat.

§2 Vizitátorem opatství předsedajícího opata kongregace je generální opat.

34. Úkolem vizitátora je přezkoumat všeobecný stav kláštera jak po stránce duchovní, tak po stránce hmotné podle předpisů obecného nebo zvláštního práva. Nejméně čtyři týdny před vizitací je třeba vizitátorovi zaslat zprávu o hospodářském stavu kláštera podepsanou hospodářskou radou kláštera. Shledá-li se to za vhodné, přizve se k přezkoumání hospodářský odborník, který nemusí být bezpodmínečně členem Řádu. Jestliže vizitátor dospěje k názoru, že by bylo vhodné něco zlepšit, upravit nebo obrodit, má za povinnost snažit se vší ohleduplností o provedení těchto změn. Proto je nutno vizitaci provádět tak, aby neutrpěla oprávněná autonomie kláštera ani autorita opata, nýbrž aby byly spíše upevněny, a tak vizitace skutečně a účinně posloužila rozvoji kláštera.

35. Všichni členové kláštera včetně noviců mají právo a povinnost pohovoru s vizitátorem. Na jeho otázky musí odpovídat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Proto je nutno je k pohovoru pozvat zavčasu.

36. §1 Považuje-li to vizitátor za příhodné, je oprávněn na závěr zanechat písemnou zprávu o vizitaci (vizitační chartu). Vizitátor tak učinit musí, pokud vydal důležitá nařízení.

§2 Obsah vizitační charty je nutno před zveřejněním probrat s představeným kláštera.

§3 Vizitátor má za povinnost zaslat po jednom vyhotovení vizitační charty předsedajícímu opatovi a generálnímu opatovi.

Konstituce pro mužské kláštery

§4 Vizitační chartu je nutno předčítat třikrát v průběhu roku konventu s případným komentářem představeného.

§5 Po uplynutí jednoho roku musí opat s příslušnou radou podat vizitátorovi písemnou zprávu, zda a jak byla provedena jeho nařízení.

37. Proti vizitačnímu výnosu je možno podat odvolání u kongregační kapituly nebo, pokud tato nezasedá, u předsedajícího opata kongregace a jeho rady.

38. Kláštery mají za povinnost uhradit vizitátorovi vzniklé náklady a výdaje.

39. §1 V každém klášteře kongregace je nutno vykonat řádnou vizitaci jednou za tři roky.

§2 Jestliže nejméně jedna třetina bratrů se slavnými sliby požádá písemně předsedajícího opata kongregace, případně nadřízeného otce opata, o mimořádnou vizitaci, je nezbytné ji provést.

40. Předsedající opat kongregace, případně nadřízený otec opat, má za povinnost vykonat častěji, je-li to možné, v jemu svěřených klášterech návštěvu bratrského charakteru.

4. část

Zastoupení kongregace v řádu

41. §1 Podle ustanovení čl. 55b) Konstitucí Cisterciáckého řádu mají právo účastnit se generální kapituly úřadující opati a konventuální převoři a odpovídající počet pověřených zástupců.

§2 O účasti pověřených zástupců kongregace na generální kapitule rozhodnou vlastní stanovy, které schválí Svatý stolec.

42. Podle čl. 71 konstitucí Řádu zastupuje kongregaci na Řádové synodě předsedající opat kongregace.

5. část

Vedení kláštera

I. kapitola

Opat

43. Jako Kristus vedl své učedníky na cestě k Otci, tak má opat vést bratry jemu svěřené po cestě následování Pána.

§1 Nechť si je opat vědom toho, že je pastýřem duší, prostředníkem Božího slova a jednotícím středem klášterního společenství.

Konstituce pro mužské kláštery

§2 Opat je zároveň bratrem mezi bratry a mnichem mezi mnichy. Svoji službu opat vykonává podle Ježíšova příkladu v bratrsky úslužném duchu.

§3 Opat své spolubratry zpravuje o záležitostech kláštera, seznamuje je otevřeně s problémy a obtížemi, naslouchá jejich názorům a ptá se jich na radu.

§4 Opat se nebojí kritiky, nutné změny provádí odvážně a včas, aby tak všichni lépe a s větší radostí spolupůsobili k všeobecnému blahu řeholního domu.

1. oddíl

Funkce a pravomoc opata

44. Opat je nejvýše odpovědný vedoucí kláštera jak ve věcech duchovních, tak hmotných.

45. Opat právně samostatného kláštera je vyšším řeholním představeným. Jemu přísluší v svém klášteře plná autorita, ledaže by byla omezena obecným nebo zvláštním právem. Kde se tedy nevyžaduje souhlas konventní kapituly nebo projednání s ní či radou opata, je opat přímo ze své autority oprávněn postupovat a činit rozhodnutí v rámci těchto konstitucí.

46. Kromě pravomocí obsažených v obecném právu nebo v těchto konstitucích mají opati naší kongregace ještě tyto zvláštní pravomoci:

- a) po vyslechnutí příslušné rady jmenují převora a ostatní vykonavatele funkcí v klášteře (oficiály) a smí je kdykoli zase odvolat, přičemž si mohou vyžádat jednotlivě názor členů rady,
- b) svolávají konventní kapitolu, kdykoliv se to jeví potřebným,
- c) po vyslechnutí celé své rady stanovují domovní a denní řád, který byl ve svých základních rysech vyhotoven s celým konventem, a též tento řád v jednotlivých případech v odpovídajícím rámci pozměňují,
- d) udělují dispens, co se týče povinnosti chórové modlitby, popřípadě breviáře vůbec,
- e) udělují dispens, který přísluší standardně Svatému stolci, v případech nejasností o povaze věci. Dispensují od disciplinárních nařízení, pokud je podání žádosti přímo ke Svatému stolci obtížné a pokud současně hrozí nebezpečí závažné újmy z prodlení.
- f) tuto svou plnou pravomoc zcela či částečně přenáší zmocněním, a to s možností přenést ji dále, ledaže by to bylo zaopatřeno jinak nebo nebylo právně přípustné.

Konstituce pro mužské kláštery

47. Opat musí sídlit v klášteře, aby byl pro mnichy vždy a snadno dosažitelný. Jestliže se opat ze závažného důvodu vzdálí z kláštera nepřetržitě déle než na jeden měsíc, má za povinnost o tom informovat nadřízeného otce opata kláštera.

48. Opat je soudcem první instance v právních případech týkajících se bratra se sliby v klášteře, dále ve sporech mezi bratry se sliby, a pokud se jedná o to, jakých práv kdo nabyt složením svých řeholních slibů, popřípadě převzetím některé funkce.

2. oddíl **Volba opata**

49. §1 Je-li místo opata uprázdněné, musí být nová volba provedena do patnácti dnů.

§2 Ten, kdo podle práva předsedá volbě, je oprávněn z vážného důvodu po poradě s předsedajícím opatem kongregace volbu odložit, ne však déle než o šedesát dní, ledaže by byl dosazen administrátor způsobem uvedeným v §3.

§3 Jestliže konventní kapitula požádá dvoutřetinovou většinou o odložení volby opata a o dosazení administrátora, nebo když kongregační kapitula ze závažného důvodu odňala už dříve volební právo (např. kvůli malému počtu členů), je úkolem předsedajícího opata kongregace, popřípadě nadřízeného otce opata, jmenovat administrátora na jeden rok podle předpisu uvedeného v článku 13.

50. §1 Volbě předsedá předsedající opat kongregace osobně či prostřednictvím pověřence, popřípadě nadřízený otec opat, a v klášteře předsedajícího opata kongregace jí předsedá generální opat.

§2 Je-li kvůli hrozícímu nebezpečí nutná co nejspěšnější volba opata a nelze nadřízeného otce opata k volbě přivolat včas, pak smí konvent jako zástupce nadřízeného otce opata ustanovit jiného sousedního opata nebo dokonce v případě nedosažitelnosti žádného opata našeho Řádu smí ustanovit kteréhokoli církevního hodnostáře a tak vykonat volbu. Konventní kapitula je oprávněna rozhodnout prostou většinou, zda je dán takový mimořádný důvod.

51. §1 Oprávnění volit jsou ti mniši, kteří složili slavné sliby v daném uprázdněném klášteře, pokud nejsou z volby vyloučeni obecným nebo zvláštním právem.

§2 Všichni členové kapituly musí prokazatelně obdržet pozvání.

§3 Kdo se nachází mimo klášter a z oprávněného důvodu není s to se zúčastnit volby opata osobně, má právo předat svůj hlas zástupci. K tomu je

Konstituce pro mužské kláštery

třeba určit několik zástupců, aby v případě, že by zástupce určený jako první už zastupoval někoho jiného, mohl zastoupení převzít jiný, neboť nikdo nesmí převzít více než jedno zastoupení. Zástupce odevzdává oba hlasy podle svého vlastního svědomí.

52. Co se týče obřadů opatské volby, je nutno dodržet formu stanovenou Řádem.

53. Platně lze za opata zvolit pouze toho, komu je alespoň třicet let a je alespoň sedm let spjat slavnými sliby s klášterem, který jej chce zvolit. Musí být knězem.

54. §1 Za platně zvoleného se považuje ten, kdo v prvním nebo druhém volebním kole získal dvě třetiny odevzdaných hlasů, popřípadě ve třetím až pátém kole absolutní většinu.

§2 Ke zvolení mnicha z jiného kláštera našeho Řádu se vyžaduje dvoutřetinová většina odevzdaných hlasů ve všech volebních kolech. Totéž platí pro postulování.

§3 Neuskuteční-li se volba opata ani po pátém volebním kole, pak má ten, kdo předsedá volbě, za povinnost dosadit po poradě s konventem administrátora na jeden rok.

55. §1 Ten, kdo předsedá volebnímu úkonu, pokud vede volbu vlastním jménem, potvrdí volbu ihned, a to pokud považuje zvoleného za vhodného (kánon 149 §1) a pokud je tento osobně přítomen a volbu přijme. O volbě podá předsedající taktéž zprávu generálnímu opatovi, předsedajícímu opatovi kongregace a alespoň klášterům kongregace.

§2 Pokud volbu vede pověřenec, vyhlásí sice kanonicky zvoleného bratra v kapitule, avšak zdrží se ostatních úkonů, ledaže by k tomu byl výslovně zmocněn. Pověřenec má za povinnost zaslat dokumentaci o volbě nadřízenému otci opatovi kláštera, aby ten zvoleného potvrdil.

§3 Není-li zvolený přítomen, je nutno mu dát zvolení ihned na vědomí. Zvolený pak musí nejpozději do tří dnů po obdržení této zprávy sdělit, zda volbu přijímá. V opačném případě zvolený ztrácí jakákoliv práva získaná onou volbou.

56. Zvolený, který ještě nebyl potvrzen, nemá vůbec žádnou řídicí pravomoc, a proto jsou neplatné případné úkony vyplývající z uvedené pravomoci, které vykoná. Pokud zvolený potvrzení získal, je nutno jej co nejdříve uvést do funkce prostřednictvím toho, kdo je k tomu oprávněn.

Konstituce pro mužské kláštery

57. Benedikci opata nelze odložit déle než tři měsíce po získání potvrzení. Nově zvolený má za povinnost benedikci přijmout od generálního opata nebo od jím k tomu zmocněného předsedajícího opata kongregace. O benedikci je možné požádat také kteréhokoliv biskupa, o čemž je však třeba předem dát zprávu generálnímu opatovi a předsedajícímu opatovi kongregace.

3. oddíl

Doba trvání funkce opata

58. Opat nebo konventuální převor se volí na dobu neurčitou, to znamená na tak dlouho, dokud slouží blahu kláštera.

59. Pokud opat nemůže ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů vykonávat nadále svoji funkci, musí z vlastního podnětu požádat předsedajícího opata kongregace, případně nadřízeného otce opata, (předsedající opat kongregace žádá generálního opata) o uvolnění ze své funkce. Generální opat, předsedající opat kongregace nebo nadřízený otec opat má za povinnost se ohledně toho dotázat členů kapituly, a pak věc samou rozhodnout.

Jestliže opat dovršil svých sedmdesát pět let věku, musí z vlastního podnětu podat žádost o zproštění své funkce u nadřízeného otce opata. Nadřízený otec opat má poté za povinnost se ohledně toho dotázat členů kapituly, a pak věc samou rozhodnout.

60. Každé vzdání se funkce opata musí být provedeno písemně nebo nejméně před dvěma svědky poté, co byla dotčená kapitula byla předem vyrozuměna.

61. Opat, jenž se z jakéhokoliv důvodu vzdal své funkce, si ponechává stabilitu v klášteře, v němž byl opatem, a podléhá opatovi tohoto kláštera. Není povinen účastnit se konventní kapituly. Při volbě svého bezprostředního nástupce nemá pasivní hlasovací právo. Žije-li odstoupivší opat mimo klášter, jehož byl opatem, má tento klášter za povinnost postarat se mu o zaopatření podle rozhodnutí nadřízeného otce opata.

4. oddíl

Stav uprázdnění funkce opata

62. Po smrti opata má převor za povinnost vyrozumět co nejdříve nadřízeného otce opata a předsedajícího opata kongregace.

Konstituce pro mužské kláštery

63. Po uprázdnění funkce opata nastupuje na jeho místo převor domu ve všech záležitostech až do nového obsazení funkce. Převor však není oprávněn zavádět nic nového, především obsazovat žádné funkce. Není-li možné odložit důležitá rozhodnutí, musí se převor dotázat rady.

II. kapitola **Spoluzodpovědnost mnichů**

64. Odpovědnost všech bratří vůči klášteru má opata k tomu, aby se rád a často obracel k bratřím o radu, jak to žádá Řehole sv. Benedikta ve třetí kapitole, i když podle obecného práva Církve i Řádu není nic přímo předepsáno. To se může dít ve shromážděné kapitule, ve speciálně určených radách stejně jako i ve volném dialogu a osobním rozhovoru. Opat nechť jeví zájem o práci spolubratrů a snaží se jim pomoci v těžkostech. K zachování vzájemné důvěry a pokoje je nutno o vnitřních záležitostech kláštera zachovávat ode všech důsledné mlčení vůči okolí.

1. oddíl

Konventní kapitula

65. Všichni mniši se slavnými sliby tvoří konventní kapitulu, jejímž prostřednictvím se všichni příslušným způsobem podílejí na práci a péči o dobro společenství.

66. Konventní kapitulu je nutno oznámit nejméně dva dny předem spolu s určením souvisejícího denního řádu, ledaže by se jednalo o neodkladnou záležitost. Pozváni jsou všichni členové kapituly, kteří žijí v klášteře nebo se mohou snadno dostavit. Ti, kteří žijí ve větší vzdálenosti mimo klášter, mohou na kapitulu přijít kdykoli, ale není třeba je pokaždé zvlášť zvát, ledaže by se jednalo o volbu opata, o založení nového kláštera nebo převzetí trvalého úkolu většího významu.

67. §1 Rozhodnutí kapituly je nezbytné v následujících záležitostech:

- a) při připuštění řeholníka k jednoduchým a k slavným slibům (čl. 123 §1, čl. 133c),
- b) při přestupu bratra s jednoduchými nebo se slavnými sliby z jiného kláštera Řádu (čl. 141 §1 a 2),
- c) při přenesení hlasovacího práva na mnicha jiného kláštera podle čl. 143 §3,
- d) při přeložení kláštera,
- e) při založení nového kláštera,

Konstituce pro mužské kláštery

- f) při mimořádných výdajích, které překračují částku stanovenou kongregační kapitulou,
- g) při prodeji pozemků a cenností, který převyšuje částku stanovenou kongregační kapitulou nebo vyžaduje souhlas Svatého stolce,
- h) když se mají vynaložit takové výdaje nebo přistoupit k takové půjčce, které převyšují částku stanovenou kongregační kapitulou,
- i) při nájemních smlouvách a při jiných dlouhodobých závazcích (jako např. převzetí farnosti, školy nebo jiného apoštolského díla), které se uzavírají na více než pět let,
- j) při důležitých smlouvách a pokud se má zahájit nějaký větší a nákladnější projekt,
- k) jestliže mají být zbudovány větší stavby v souladu s předpisy generální kapituly,
- l) i v ostatních případech, kdy to vyžaduje platné právo.

§2 Požaduje-li to u důležitých záležitostí třetina členů kapituly, musí se daná otázka v kapitule projednat.

68. Jestliže se jedná o záležitosti, které mohou společenství ukládat jisté závazky, např. domovní a denní řád apod., má opat za povinnost vyžádat si poradní hlasování kapituly.

69. Veškeré porady a usnesení kapituly je nutno písemně zaznamenat ve zvláštní knize oficiálních zápisů k tomu určeným tajemníkem. Oficiální zápis musí být podepsán opatem a tajemníkem. Knihu oficiálních zápisů je nutno při vizitaci předložit vizitátorovi.

70. Alespoň jednou za rok má opat za povinnost předložit kapitule zprávu ohledně všech věcí kláštera a o poměrech v hospodaření. Podání zpráv smí opat přenést na odpovídající oficiály.

2. oddíl

Rada opata

71. Opat je v běžném řízení kláštera podporován radou.

72. §1 Přiměřeně svým řídicím úkolům má opat za povinnost mít ve věcech duchovních i materiálních radu, která mu stojí po boku při nutných rozhodováních ve věcech duchovních, pro život v klášteře jako takový a rovněž ve věcech hospodářských.

Konstituce pro mužské kláštery

§2 Členy rady jsou už titulu své funkce převor, podpřevor a novicmistr, případně magistr a kapitula k nim zvolí ještě tři členy rady.

§3 V menších konventech smí nadřízený otec opat tento předepsaný počet členů snížit, avšak konventní kapitula musí zvolit nejméně tolik členů, kolik jich patří do rady z titulu své funkce.

§4 Členové rady jsou voleni na tři roky.

§5 Pokud je členů kapituly méně než osm, vykonává funkci rady konventní kapitula.

§6 Při odpovídajících otázkách lze přizvat také ještě jiné mnichy jako odborné poradce s pouze poradním hlasovacím právem.

3. oddíl

Funkce v klášteře

73. §1 Ve správě kláštera pomáhají opatovi oficiálové a jiní spolubratři, neboť opat nemá a není s to dělat všechno sám. Nechť si opat nechá také rád pomoci (Declaratio Capituli Generalis de elementis praecipuis vitae cisterciensis hodiernae 1968 - 1969, čl. 99 - 101). Při správě kláštera pomáhají vlastně všichni bratři.

§2 S funkcí, kterou opat svěří spolubratrovi, mu přenechá v rámci vymezeného okruhu úkolů též dostatečnou svobodu v rozhodování a určitý prostor pro vlastní iniciativu. Nechť si je tento bratr neustále vědom své odpovědnosti vůči opatovi i celému společenství.

74. §1 Opat má za povinnost rozdělit své řídicí úkoly vhodným bratrům, oficiálům. Tito oficiálové podléhají opatovi a obyčejně jsou jmenováni na dobu šesti let. Po uplynutí tohoto období je ovšem lze znovu potvrdit ve funkci.

§2 Až na zvláštní okolnosti uznané nadřízeným otcem opatem, které je činí nepotřebnými, musí být v každém klášteře obsazeny zvláště následující funkce: převor, podpřevor, správce, pokladník, novicmistr a kantor.

§3 Všechna práva a povinnosti spojené s danou funkcí má opat za povinnost stanovit v písemných pokynech.

75. §1 Převor podporuje opata v odpovědnosti za společenství a má se starat o to, aby byl dodržován klášterní život a řád v konventu. V opatství je převor zástupcem opata. V konventuálním priorátě je podpřevor zástupcem převora. Není-li místo opata obsazeno, převor přebírá bez dalšího vedení kláštera až do dosazení nového představeného.

§2 Převor má dbát na to, aby se zachovávala Řehole, konstituce a nařízení opata.

Konstituce pro mužské kláštery

§3 Nadto mu opat má za povinnost svěřit mu část svých řídicích pravomocí. To se může dít především v oblastech, jež se týkají dodržování a zařizování klášterního pořádku v každodenním životě.

76. Také podpřevor nese z titulu své funkce odpovědnost za klášterní rodinu. Podpřevor podporuje převora v realizaci jeho úkolů. Zastupuje převora v jeho nepřítomnosti a zastává postavení po převorovi. Opat smí přidělovat podpřevorovi zvláštní úkoly. Během nepřítomnosti současně opata i převora zastupuje podpřevor oba představené a smí rozhodovat v neočekávaných záležitostech, pokud tyto musí být vyřízeny rychle a bezodkladně.

77. Běžné hospodářské řízení opatství má na starosti správce, jemuž opat smí přidat spolupracovníky, kteří pracují pod jeho vedením. Správce smí provádět všechny obvyklé úkony, to znamená ty, které byly přijaty do rozpočtu a schváleny opatem s hospodářskou radou. K mimořádným úkonům je podle předpisů obecného práva a těchto konstitucí nutné schválení opata.

6. část

Klášterní společenství

I. kapitola

Členové

78. Členy jednotlivých klášterů jsou všichni ti, kteří stvrdili své zvláštní povolání k následování Krista složením slibů podle Řehole sv. Benedikta, ať už jsou to mniši-kněží, chóroví mniši nebo mniši-konvršové.

79. §1 Slavnými řeholními sliby se člověk stává plnoprávným členem kláštera ve všech věcech.

§2 Slavným řeholním slibům předchází jednoduché řeholní sliby, které se skládají na konci noviciátu a které lze je v určitých mezích obnovovat.

§3 Bratry s jednoduchými sliby a novice je třeba uvádět jako živé a tvůrčí údy čím dál tím hlouběji a pevněji do svazku klášterní rodiny.

II. kapitola

Život v klášterním společenství

1. oddíl

Škola Kristova - škola lásky

Konstituce pro mužské kláštery

80. Láska je základním zákonem Církve. Proto mají členové našeho Řádu obzvláště usilovat o růst v lásce k Bohu a bližnímu a posuzovat vše ve světle této lásky. Jako Kristovi učedníci ohlašují mniši světu radostnou zvěst oné naplňující lásky, kterou se nechávají zcela přetvářet. Jsou zavázáni vydávat o této lásce před světem svědectví. Neklamným znamením této lásky, kterou Ježíš Kristus sděluje v evangeliu a ve svátostech, je bratrská láska, jež je zcela nesena duchem víry a zároveň je lidská.

Křtem jsme povoláni ke svatosti v následování Krista. Na toto povolání odpovídáme, nasazujeme-li nám propůjčená charismata ke spáse a posvěcování společenství, Církve, ba i celého světa, aby tak Bůh byl ve všem a všude čím dál tím více oslaven.

Poněvadž Maria, matka Páně, je vzorem svatosti a dokonalé lásky, povýšil ji Cisterciácký řád na patronku Řádu i jednotlivých klášterů. Proto bude každý mnich uctívat obzvláště P. Marii po vzoru sv. Bernarda a našich řádových otců.

2. oddíl **Sliby**

81. §1 Účinnější cestou k užšímu následování Krista je život podle mnišských slibů.

§2 Prostřednictvím řeholních slibů mnich vyjadřuje ve svobodném odevzdání dokonaleji zasvěcení, které přijal ve svátostech křtu a biřmování. Mnich slibuje Bohu věrnost klášternímu společenství (*stabilitas in congregatione*), aby tak cílevědomou proměnou k dobru (*conversatio morum*) pod vedením Řehole a opata (*oboedientia*) následoval Krista podle evangelijních rad, a tak aby miloval Boha a bližního stále čistší láskou.

§3 Poněvadž opat přijímá sliby jménem Církve, dává se mnich zároveň do služeb Církve. Mnich musí ve svém životě každodenně toto jedinečné rozhodnutí obnovovat a uskutečňovat.

82. Slibem stability se mnich váže na celý život ke svému klášternímu společenství. To od něho vyžaduje lásku ke svému klášteru, plné a vytrvalé nasazení svých duševních i tělesných sil ve službě společenství a úkolům společenství. Tím mnich přispívá k vytváření rodinné atmosféry poskytující všem oporu a bezpečí.

83. §1 Slib *conversatio morum* zavazuje mnicha ke klášterní proměně života, která v sobě zahrnuje Bohu zasvěcené vzdání se manželství a osobní

Konstituce pro mužské kláštery

nemajetnost. Mnich slibuje, že bude stále pracovat na svém obrácení a proměňování v Kristu podle Řehole sv. Benedikta a podle způsobu života svého kláštera.

§2 Podle evangelijní rady, aby se člověk vzdal manželství pro nebeské království, slibuje mnich čistotu. Mnich se váže nerozdělenou odevzdaností na Krista. Proto se vzdává manželství, uspokojování pohlavního pudu stejně jako každé nespořádané závislosti na lidech. Tím se jeho srdce stává jedinečným způsobem svobodné pro větší lásku k Bohu a ke všem lidem.

§3 Podle evangelijní rady chudoby se mnich snaží vkládat celou svou naději v Boha, protože jeho bohatstvím je Kristus. Aby mohl napodobovat chudého Ježíše, slibuje mnich osobní nemajetnost, tedy život, který je duchem i skutkem chudý, a slibuje závislost na představených v používání věcí.

Chudoba také vyžaduje, aby si mniši vydělávali na živobytí svou prací a aby celý klášter vydával svědectví o křesťanské chudobě a prostotě.

84. Ve slibu poslušnosti mnich napodobuje Ježíše, který byl poslušný až k smrti. V naslouchání Duchu svatému mnich hledá Boží vůli, a proto poslouchá opata a jeho zástupce ve víře a důvěře podle Řehole sv. Benedikta a těchto konstitucí. Jednotliví členové naší kongregace jsou též vázáni se podřizovat poslušnost sv. Otcí jako svému nejvyššímu představenému z titulu závazku svaté poslušnosti.

3. oddíl

Bohoslužba

85. Bohoslužba je středem života Církve a kláštera. Před bohoslužbou se nesmí dávat ničemu jinému přednost, protože ona je účastí na nebeské liturgii, ve které andělé a svatí vzývají bez ustání Beránka a Toho, který sedí na trůnu. V ní nachází naše úplné odevzdání svůj nejvznešenější výraz a stálou potravu a klášterní společenství pak svou tvůrčí sílu.

86. V klášteře má vše směřovat k setkání a sjednocení s Bohem. V tom zaujímá výjimečné místo aktivní spoluúčast na slavení svátostí a modlitby hodin.

§1 Církev žije a roste z eucharistie. Ona je zdrojem a vrcholem celého křesťanského života, proto se má slavit při konventní mši sv. denně slavit, pokud možno v koncelebraci. Všichni členové společenství se mají podílet na tom, aby - sjednocení s Kristem ve slově, oběti a hostině - představovali a obnovovali lásku mystického těla Kristova v klášterní rodině.

§2 Ať se mniši oddávají také osobnímu uctívání eucharistického Krista, aby stále více rostli v jeho lásce a následování.

§3 K udržení ducha pokání a obrácení má být často přijímána svátost pokání.

Konstituce pro mužské kláštery

§4 Vážně nemocný mnich má včas přijmout svátost pomazání nemocných, aby se tak setkal s uzdravující a odpouštějící láskou Kristovou.

§5 Modlitba hodin posvěcuje den a veškerou práci. Je třeba se modlit podle knih schválených pro dotyčný klášter a pokud možno v příslušnou denní dobu. Všichni chóroví mniši jsou povinni se jí účastnit, ledaže by je opat z pádných důvodů od účasti dispensoval. Pokud se chóroví mniši se slavnými řeholními sliby neúčastní chórové modlitby, jsou povinni modlit se officium soukromě.

4. oddíl

Duchovní rozjímavá četba (lectio divina)

87. §1 Zatímco při slavení modlitby hodin mniši vzdávají Pánu chválu a čest za jeho spravedlivé konání ve stvoření a vykoupení, tak v duchovní rozjímavé četbě přijímají s láskou jeho slovo. Toto svaté čtení jim pomáhá čím dál tím lépe chápat a zakoušet Kristovo tajemství. Pomalá, modlicí se četba Písma svatého a jiných duchovních knih vede k rozjímání a kontemplaci. Rozjímavé modlitbě je třeba věnovat denně alespoň půl hodiny. Kromě modlitby a práce musí denní řád každého kláštera pamatovat na dobu pro svaté čtení, a to zvláště o nedělích a v období kající přípravy na velikonoce.

§2 Maria, která vše uchovávala ve svém srdci a přemítala o tom, je pro mnichy v kontemplativním životě jejich učitelkou. Všem se doporučuje rozjímavá modlitba růžence.

§3 Všichni členové klášterního společenství mají vykonat každoročně exercicie nebo podobná duchovní cvičení. Vícekrát do roka se doporučuje jeden den duchovní usebranosti.

5. oddíl

Práce

88. §1 Smysluplné střídání a vyvážená míra modlitby, čtení a práce je podle řehole sv. Benedikta opravdovou cestou k Bohu. Práce je spoluprací na Božím stvoření a vykoupení. Práce patří k podstatě a důstojnosti člověka a slouží k rozvinutí jeho osobnosti a schopností. Ale mimoto je coby namáhavá denní práce také výborným prostředkem cisterciácké askeze, přispívá k budování a obživě společenství a umožňuje klášteru rozdělovat z výtěžku práce chudým a potřebným.

§2 Představení musí dbát o to, aby míra převzatých prací nepřesahovala síly jednotlivých bratrů. Na druhou stranu mají také všichni být stále ochotni si vzájemně ve svých pracích pomoci a podporovat se.

Žít ve společenství jako bratr

89. Mnich musí žít v klášterním společenství, vyjma toho, že by opat z vážných důvodů rozhodl jinak. Jestliže je mnich sám pro své spolubratry otevřen a ochoten nezištně jim sloužit, pak mniši naleznou opravdové lidské útočiště.

§1 Mniši si mají navzájem naslouchat, trpělivě snášet své lidské slabosti a vyhýbat se kritice bez lásky. Spíše mají být ochotni odpouštět a případně sami prosit o prominutí. Při svárech vzbuzujících rozhořčení má chybný bratr ze svobodného popudu vykonat před společenstvím zadostiučinění. Při těžkých proviněních je povinností opata napomínat a popřípadě i trestat.

§2 Jelikož všechna naše provinění oslabují také naši jednotu v Kristu, má společenství jako celek pracovat na svém obrácení a stále znovu obnovovat bratrskou lásku. To se může dít ve starých i nových formách kapituly vin (*capitula culparum*) nebo v liturgickém provádění svátosti pokání. Ale také mezi sebou se mají bratři taktně upozorňovat na své chyby. Tím si prokazují navzájem skutečnou službu.

90. Odloučenost od světa je předpokladem pro mnišský život a podstatně patří k cisterciácké tradici. Bez dovolení příslušného představeného nesmí mniši opouštět klášter. Opat může se souhlasem své rady povolit z oprávněných důvodů delší nepřítomnost, avšak ne déle než jeden rok, vyjma léčení nemoci, studia nebo vykonávání apoštolátu jménem kláštera (kánon 665 §1).

91. Klauzura mnichů umožňuje jejich společný život, chrání prostor vnitřního kláštera a podporuje dialog s Bohem. Není však překážkou, když se mniši věnují v rámci úkolů kláštera věnují apoštolátu a charitativní činnosti mimo klauzuru.

§1 Hranice klauzury určuje opat se souhlasem své rady. Klauzura musí zahrnovat alespoň vnitřní prostor kláštera, kde se odehrává život společenství. Sem patří obecně dormitorium s celami, křížová chodba, kapitulní síň, refektář, rekreační místnost a konventní zahrada. Pracoviště se mohou nacházet mimo klauzuru.

§2 Ženy nesmí do klauzury vstoupit, ledaže by to opat z vážných důvodů v ojedinělých případech povolil podle zásad schválených radou.

92. Znamením skutečného bratrství je mluvit a mlčet v pravý čas. Mlčení a ticho jsou nutné předpoklady a pomoc pro život modlitby. Rovněž tak si ohleduplnost ke společenství žádá, aby v klášteře zůstal zachován klid a ticho.

93. §1 Podle starého církevního a klášterního zvyku se mají během roku zachovávat společná období a dny pokání.

Je to doba postní a adventní a rovněž středy a pátky v době mimo Velikonoc. Kromě toho by podle možností měly mít obzvláštní charakter pokání i dny před velkými svátky Matky Boží, stejně jako před svátkem sv. Bernarda.

§2 Půst a zdrženlivost byly vždy zvláštní formou křesťanského kajícího a askeze. Vedle Popeleční středy a Velkého pátku jsou mniši v postní době povinni postit se každý pátek. Příkázání zdrženlivosti se má dodržovat alespoň každou středu a pátek.

§3 Ze závažných důvodů může opat udělit dispens od půstu a zdrženlivosti a nahradit je jinými kajícími cvičeními a dny.

94. V denním řádu kláštera má vládnout zdravá vyváženost mezi modlitbou, duchovní rozjímavou četbou, prací a přestávkami na odpočinek. I čas nočního klidu ať je vyměřen tak, aby odpovídal práci a požadavkům moderního života.

95. §1 Účastí na společném jídle a společné rekreaci se posiluje pocit sounáležitosti. Nenucené společné trávení rekreace slouží duchu společenství a uvolňuje možná napětí.

§2 Všem se má umožnit každoročně dostatečný odpočinek, aby mohli nasbírat nové síly pro radostnou službu ve společenství.

96. Starým, nemocným a slabým spolubratrům se mají poskytnout veškerá potřebná ulehčení a pomoc. Řehole vyžaduje pro nemocné takovou péči, která zahrnuje dobrý stav těla i duše.

7. oddíl

Vztahy klášterů k vnějšimu světu

97. Vztahy klášterů k vnějšimu světu mají být uzpůsobeny tak, aby při tom mniši vydávali svědectví o evangeliu a tím spolupracovali na spáse světa. Je třeba dbát, aby zůstala zachována odloučenost a ticho klášterů.

98. Na znamení zasvěcení se Bohu a jako svědectví chudoby nosí mniši řádový šat. V individuálních případech může opat z oprávněných důvodů a po dobu jejich trvání dovolit jiné odpovídající oblečení.

99. Úkoly, jimž se mnozí spolubratři věnují, vyžadují zvláštní znalosti dnešního člověka a oblastí jeho života. Podle zaměření úkolů kláštera má být bratřím umožněno odpovědné používání veřejných sdělovacích prostředků.

100. Ať se podle soudobé potřeby a možnosti klade zvláštní význam na skutky lásky k bližnímu, jak se to uvádí a doporučuje v Benediktově řeholi.

101. Pohostinnost se má vykonávat nezištným a nevtíravým způsobem. Lidem z venku, jak kněžím tak i laikům, se má podle možností nabídnout příležitost vnitřně se obnovit v atmosféře víry a křesťanského bratrství.

102. §1 Snažným zájmem všech členů domu má být úsilí o nová řeholní povolání: prostřednictvím modlitby a věrohodného, přitažlivého svědectví pravé lásky. Doporučuje se, aby se v každém klášteře ujímal jeden člen speciálně dorostu.

§2 Případným zájemcům se může dát příležitost strávit v komunitě nějaký čas, aby se vyzkoušelo, zda mají k řeholnímu povolání potřebné fyzické i psychické vlastnosti.

III. kapitola

Různá stádia mnišského života

1. oddíl

Postulát

103. §1 Postulát je období před začátkem noviciátu, v němž se čekatel podílí čím dál tím více na životě společenství, do kterého zamýšlí vstoupit.

§2 Klášterní společenství má v této době uchazeči pomoci, aby dospěl k vyjasnění svého povolání. Opat spolu s novicmistrem musí dospět k úsudku ohledně úmyslu čekatele, svobody jeho rozhodování a jeho duševních a morálních schopností.

104. O přípuštění do postulátu, o době jeho trvání a jeho podobě rozhoduje opat s novicmistrem.

2. oddíl

Noviciát

105. Řeholní a klášterní život začíná noviciátem

106. Během noviciátu se má ujasnit rozhodnutí o povolání a má se prohloubit duchovní formace. Novicové jsou uváděni do klášterního života a vedeni ke způsobilosti připravit se na složení jednoduchých slibů. Pod vedením novicmistra a prostřednictvím věrohodného svědectví klášterní rodiny si mají novicové upevňovat své povolání k řeholnímu životu.

a) Připuštění do noviciátu

107.Kdo chce začít noviciát, musí dosáhnout věku 18 let a mít potřebnou zralost a předběžné vzdělání.

108.§1 Při připuštění do noviciátu je třeba ohledně platnosti a dovolenosti přijetí dbát předpisů obecného práva (srovnej kánon 643).

§2 Před připuštěním do noviciátu má opat za povinnost požadovat následující doklady: křestní list, potvrzení o biřmování a církevní osvědčení o osobním stavu. U kleriků a u těch, kteří již byli dříve přijati do některého řádu nebo semináře, je třeba si vyžádat osvědčení od příslušného církevního představeného.

§3 Opat může požadovat ještě další osvědčení, pokud se mu to jeví potřebným.

Kromě běžných osvědčení by představení při přijímání nových osob měli podle okolností požadovat rozličné lékařské podklady, aby se zjistilo, zda tělesný i duševní zdravotní stav uchazeče je dostatečný. Přitom je třeba dbát předpisů CIC o osobním právu každého jednotlivce (kánon 220).

109.Pokud většina duchovní rady souhlasí, má opat právo připustit uchazeče do noviciátu.

b) Místo a doba trvání noviciátu

110.§1 Každý právně samostatný klášter má vlastní noviciát. Z vážných důvodů mohou novicové absolvovat zkušební dobu i v jiném klášteře kongregace nebo Řádu, i když v tomto druhém případě pouze se souhlasem obou předsedajících opatů kongregací. Rovněž tak lze období noviciátu trávit v různých klášterech po omezenou dobu, nicméně nepřetržitě, pokud se to jeví vhodným.

§2 Předsedající opat kongregace smí v určitých případech se souhlasem své rady dovolit provádění noviciátu též v řeholním domě, který není právně samostatný. Předsedající opat má za povinnost vystavit příslušnou listinu.

111.§1 Po minimálně pětidenních exerciciích může noviciát začít obláčkou nebo odpovídajícími obřady. Noviciát se uzavírá jednoduchými sliby.

§2 Novic zpravidla obdrží řeholní jméno. Novic si smí také ponechat své křestní jméno jako jméno řádové.

§3 Aby byl noviciát platný, musí trvat nejméně dvanáct měsíců. Kláštery, které chtějí, smí na základě usnesení kapituly předepsat pro všechny novice delší noviciát, a to až na dva roky.

Konstituce pro mužské kláštery

§4 Nepřítomnost ve společenství nebo v noviciátním domě, která nepřetržitě nebo i s přestávkami trvá celkem déle než tři měsíce, činí noviciát neplatným.

Nepřítomnost, která trvá déle než patnáct dnů, musí být nahrazena.

§5 Opat smí z odpovídajícího důvodu povolit, aby se jednoduché řeholní sliby konaly dříve, ale ne více než o patnáct dnů.

§6 Jestliže chce řeholník s věčnými sliby z jiného řádu nebo náboženského institutu vstoupit do kláštera naší kongregace a má-li povolení předepsané obecným právem, smí být připuštěn ke slavným slibům po minimálně tříleté zkušební době (srov. kánon 684 §1 a 2).

c) Novicmistr a výchova noviců

112. Učení a vedení noviců je věcí novicmistra. Celá jeho vychovatelská činnost je založena na Kristu, neboť k Němu má novice vést. Výchovu a vzdělávání noviců novicmistr vykonává podle dorozumění s opatem v duchu služby, kterou pro tyto mladé lidi vykonává, aby tím odhalil lásku, kterou je miluje sám Bůh. Jen tak dosáhne toho, že se také oni od něj nechají řídit a vést. Dané předpisy o vzdělávání v Řádu se přesně dodrží.

113. §1 Novicmistr je jmenován opatem po poradě s jeho radou a ve vykonávání své funkce je závislý pouze na opatovi.

§2 Je nutno, aby novicmistrem byl kněz věku nejméně třicet let a zpravidla má být minimálně deset let mnichem se slavnými sliby v dotyčném klášteře.

§3 Je nutno, aby byl novicmistr zbaven všech břemen a povinností, jež by mohly bránit úspěšnému vedení noviců, a má se usilovat o jeho další patřičné vzdělávání.

114. Novicmistrovi lze přidělit k dispozici jednoho či více pomocníků.

d) Práva a povinnosti noviců

115. §1 Novicové se mají učit hledat Boha a nade všechno Ho milovat, protože On nás miloval jako první. Proto by měli v této době omezit styk se světem, aby vedli skrytý život s Kristem v Bohu.

§2 Novicové jsou podle Řehole a konstitucí uváděni do žití řeholního života: do chórové a rozjímavé modlitby, do čtení a práce. Učí se začleňovat do společenství a sami v něm být živými údy.

116. Novicové mají podíl na všech dobrech duchovní povahy, která jsou mnichům poskytována, a to i v případě smrti. V nebezpečí smrti opat smí novicovi povolit složení řeholních slibů. V případě uzdravení novic

Konstituce pro mužské kláštery

pokračuje v noviciátu dále při zachování čl. 111 § 4, řeholní sliby jsou platné, ale bez právních důsledků, a po skončení noviciátu musí být obnoveny.

117. Novic podléhá opatovi a novicmistrovi, jimž je také povinen poslušností.

118. Novic zůstává vlastníkem všeho, co si přinesl. Správa jeho majetku se nicméně uskutečňuje po poradě s opatem.

119. Co se týče zpovědníků noviců, má novicmistr za povinnost novicům poradit. Představení nesmí zpovídat podřízené mimo případ, když člen o to poprosí sám od sebe.

120. Novic smí Řád kdykoliv svobodně a bez jakýchkoliv závazků opustit.

e) Posuzování noviců

121. §1 Po uplynutí šesti měsíců musí novicmistr podat konventní kapitule o novicovi zprávu a - pokud to novicmistr považuje za žádoucí - má opat za povinnost dát o novicovi hlasovat. Jestliže se většina vysloví proti němu, musí být novic propuštěn.

§2 Propouštění novice přísluší po poradě s novicmistrem opatovi, aniž by opat byl povinen oznámit konventní kapitule důvod propuštění. Novicovi, jenž je propouštěn, má opat nicméně za povinnost tento důvod sdělit.

122. Jestliže po ukončení noviciátu zůstává pochybnost o povolání novice, pak opat smí noviciát prodloužit, avšak ne déle než o šest měsíců.

f) Připuštění k jednoduchým slibům

123. §1 Po skončení noviciátu smí opat novice připustit k jednoduchým řeholním slibům, jestliže většina konventní kapitula k tomu dá souhlas.

§2 Jednoduché řeholní sliby se skládají poprvé na nejméně jeden rok a nejvýše na tři roky. Opat smí se souhlasem rady (srov. čl. 129) z dostatečných důvodů jednoduché řeholní sliby prodloužit až na celkem devět let. Tyto řeholní sliby musí být pokaždé znovu obnoveny.

§3 Pokud novic absolvoval noviciát mimo vlastní klášter, má opat, popřípadě novicmistr, tamního kláštera za povinnost vydat posudek, který pak poslouží jako podklad pro připuštění ke slibům. Doporučuje se nicméně nechat novice nejprve pobývat ve vlastním klášteře po určitou dobu, ne delší než šest měsíců, pokud to okolnosti dovolují.

Konstituce pro mužské kláštery

124. Před složením jednoduchých řeholních slibů musí novic na dobu jejich trvání svěřit správu svého majetku do rukou důvěrníka a zařídit užívání a požívání tohoto majetku.

124./2 Znění řeholních slibů:

„Já, bratr X.Y., slibuji před Bohem a jeho svatými, jejichž ostatky zde odpočívají, na tři roky (jeden rok / dva roky) stálost v tomto klášteře, klášterní proměnu života a poslušnost podle Řehole sv. otce Benedikta a podle konstitucí Cisterciácké kongregace Nejčistšího Srdce Mariina v klášteře blahoslavené P. Marie N. před nejdůstojnějším panem X.Y., opatem tohoto kláštera, a před všemi, kteří se zde shromáždili.“

Jestliže jednoduché řeholní sliby přijímá pověřenec opata, zní sliby takto: „... před nejdůstojnějším panem otcem převorem (podpřevorem) X.Y., který byl k tomu pověřen nejdůstojnějším panem X.Y., opatem tohoto kláštera.“

125. Před jednoduchými řeholními sliby novic vykoná exercicie trvající pět dní.

3. oddíl

Jednoduché řeholní sliby

126. Jednoduché řeholní sliby se konají podle obřadů schválených Svatým stolcem. Složení řeholních slibů se uchová v listině podepsané bratrem skládajícím sliby a tím, kdo od něho sliby přijímá. Tato listina se uschová v klášterním archívu.

a) Práva a povinnosti bratrů s jednoduchými sliby

127. §1 Bratři s jednoduchými sliby mají týž podíl na duchovních dobrech v životě i ve smrti jako bratři se slavnými sliby.

§2 Stejným způsobem jako bratři se slavnými sliby musí se i oni řídit Řeholí sv. Benedikta formou zmíněnou v čl. 7 a pokyny těchto konstitucí.

§3 Nejsou však povinni modlit se breviář, pokud chybí v chóru, ledaže by už přijali vyšší svěcení.

§4 Po poradě s radou je opat smí přizvat k poradám.

128. §1 Bratr s jednoduchými sliby zůstává vlastníkem svého majetku a zůstává schopen majetek i nadále nabývat.

§2 Co však získá svou prací nebo jménem společenství, to nabývá pro klášter.

Konstituce pro mužské kláštery

§3 Se svolením svého opata, který to má za povinnost projednat předtím se svou radou, smí bratr s jednoduchými sliby měnit své pořízení s majetkem vykonané podle článku 124.

b) Doba trvání jednoduchých slibů

129. §1 Celková doba trvání jednoduchých slibů od konce noviciátu až po slavné řeholní sliby nesmí být kratší než tři roky a delší než devět plných a nepřerušovaných let.

§2 Opat rozhodne se souhlasem rady o tom, zda někdo smí být po uplynutí jednoduchých slibů připuštěn k jejich obnovení (kánon 657 §2).

c) Výchova mnichů

130. Po složení jednoduchých slibů uvádí bratry se sliby hlouběji do klášterního života magistr, který nemusí být bezpodmínečně totožný s novicmistrem.

Magistr má za povinnost se snažit o jejich lidskou i duchovní formaci. Pro jeho jmenování a vlastnosti platí předpisy čl. 113. Dané předpisy o vzdělání v Řádu se přesně dodrží.

131. Ti, kteří usilují o kněžství, musí absolvovat studia předepsaná Řádem a Apoštolským stolcem.

132. Bratři se sliby, kteří o kněžství neusilují, mají získat vzdělání v otázkách věroučných i odborných, které jsou v souladu s jejich schopnostmi a podle úsudku opata v souladu s úkoly a potřebami kláštera. Především se doporučuje uvedení a prohloubení v žalmech, v celém Písmu svatém, liturgii, Otcích, dějinách mnišství a Řádu.

4. oddíl

Slavné řeholní sliby

133. Aby opat směl připustit mnicha ke slavným slibům, musí být splněny následující předpoklady:

a) skládající sliby musí být starší 21 let.

b) od jeho prvních jednoduchých řeholních slibů musí uplynout nejméně tři roky. Z rozumného důvodu však lze slavné řeholní sliby složit až o tři měsíce dříve.

c) většina konventní kapituly musí dát souhlas.

Konstituce pro mužské kláštery

134. Před slavnými řeholními sliby se musí mnich vzdát všeho jmění, jež vlastní, ve prospěch jiných jím určených osob či institucí, ale pod podmínkou, že ke složení slavných řeholních slibů skutečně dojde. Ohledně tohoto vzdání se a ohledně jmění získávaného podle čl. 135 musí být před skládáním řeholních slibů vyhotovena závěť platná i před státním právem (srov. CIC kánon 668 §1).

135. Všechno jmění, které mnich se slavnými řeholními sliby nabude, připadá jeho klášteru. Avšak majetek, který mnich získá jménem jiného kláštera, patří tomuto klášteru, i kdyby tam mnich pobýval jen přechodně.

136. Slavné řeholní sliby se skládají podle obřadů obvyklých v našem Řádu.

137. Bratři se slavnými sliby jsou plnými členy klášterní rodiny a mají rovná práva. V konventní kapitule mají proto aktivní i pasivní hlasovací právo.

5. oddíl

Další vzdělávání

138. I po slavných řeholních slibech a po celý život usilují mniši jako společenství i individuálně o další teologické vzdělávání v křesťanské životní moudrosti, ve znalosti bible, patristice, liturgii a spiritualitě.

§1 K dalšímu vzdělávání společenství přispívá: liturgie, promluvy v kapitule a konference opata, společná čtení, přednášky odborníků a rovněž odpovídající knihovna. Opat má za povinnost vést jednotlivé mnichy k tomu, aby v rámci mnišského života usilovali o plnost pravdy.

§2 V každém klášteře je třeba, aby někteří mniši byli zvláště vzděláváni, aby pak mohli pomáhat jiným na jejich cestě růstu.

§3 Pro úkoly, které mají v klášteře plnit, mají mniši získat potřebné znalosti.

6. oddíl

Familiáři a obláti

139. §1 Ti, kteří svůj život spojili zaslíbením (oblatio) užším způsobem s klášterem a Řádem, patří též do klášterní rodiny a nazývají se familiáři (obláti).

§2 Opat a konvent smí tuto příslušnost ke klášterní rodině udělit i těm, kteří buď mají podle jejich názoru ke klášteru blízký vztah nebo se o klášter zasloužili, aniž by pak takový familiář na sebe bral zvláštní závazky.

140. §1 Familiáři se zaslíbením smí též žít v klášterní komunitě uvnitř klauzury a nazývají se pak řeholní obláti (oblati regulares).

Konstituce pro mužské kláštery

§2 Pokud jde o přijetí, zkušební dobu, zaslíbení oblacy a život ve společenství, stejně jako o vystoupení nebo propuštění řeholních oblátů, platí zde stanovy pro řeholní obláty schválené Svatým stolcem.

§3 Smlouva mezi konventem a řeholním oblátem, v níž se stanoví zaopatření a sociální zabezpečení, musí být platná také občanskoprávně.

IV. kapitola Změna stability a přeložení mnichů

141. §1 Mnich, který přestupuje z právně samostatného kláštera kongregace do jiného kláštera kongregace, smí stabilitu změnit, pokud to povolí opati obou příslušných klášterů a pokud dá souhlas kapitula kláštera, do kterého chce mnich vstoupit. Rovněž musí být vyžádán souhlas předsedajícího opata kongregace.

§2 Při přestupu do kláštera jiné cisterciácké kongregace je nutné mimo souhlas kapituly kláštera, do něhož chce mnich přestoupit, ještě povolení generálního opata. O změně stability je nutno podat zprávu oběma předsedajícím opatům příslušných kongregací.

§3 Jestliže byl někdo povolán za opata nebo konventuálního převora kláštera, který není jeho vlastním, pak je samotným dosazením s tímto klášterem spojen slibem stability.

142. §1 Kdo se dopustil provinění, které nelze bez velkých pohoršení ve vlastním klášteře napravit, smí být přeložen na určitý čas do jiného kláštera kongregace nebo Řádu. Takové rozhodnutí je oprávněn učinit opat se jeho radou za souhlasu opata toho kláštera, do kterého má být mnich přeložen.

§2 Doba trvání tohoto dočasného přeložení nemůže napoprvé překročit tři roky. Po této době je nutno případ přezkoumat a lze nařídít přeložení na další tři roky.

§3 Mnich, který byl kvůli svému provinění přeložen, nemá aktivní ani pasivní hlasovací právo, a to ani ve svém klášteře ani v klášteře, ve kterém se právě zdržuje, a to tak dlouho, dokud mu jeho opat se souhlasem své rady opět hlasovací právo nepřizná.

143. §1 Žádný mnich nesmí být přeložen do jiného nezávislého kláštera kongregace nebo Řádu, aby tam převzal funkci, jestliže nesvolí oba opati a dotyčný mnich sám.

§2 Mnichovi, který byl takto přeložen, je vždy plně ponecháno na vůli vrátit se po třech letech do vlastního kláštera, i kdyby se původně předpokládal delší pobyt. Z tohoto ustanovení jsou vyjmuty nově založené kláštery.

§3 Mnich, který byl přeložen z počestných důvodů, smí v tomto klášteře, náleží-li k naší kongregaci, dostat od konventní kapituly aktivní i pasivní

Konstituce pro mužské kláštery

hlasovací právo v kapitulních záležitostech, vyjma hlasovacího práva při volbě opata. Přeložený mnich si zatím podrží svůj hlas ve vlastním klášteře. Není třeba jej volat na konventní kapitulu, leč při volbě opata.

V. kapitola **Vystoupení a propuštění z řádu**

Ve všech případech odloučení od institutu je třeba dbát předpisů kánonů 694-704.

Konstituce
pro ženské kláštery
cisterciácké kongregace
Nejčistšího Srdce Mariina

Členění	Článek
1. část: Kongregace Nejčistšího Srdce Mariina	
2. Charakter a účel kongregace	1 - 7
3. Přijetí kláštera do kongregace	8 - 9
2. část: Právní podoba klášterů	
3. Právně samostatné kláštery	10 - 15
4. Právně závislé kláštery	16 - 19
5. Právo filiace	20
3. část: Vedení kongregace	
4. Kongregační kapitula	21
5. Předsedající opat kongregace a jeho rady	
6. 1. Předsedající opat	22 - 28
7. 2. Rady kongregace	29 - 32
8. Vizitace v kongregaci	33 - 40
4. část: Vedení kláštera	
I. Abatyše	41
II. Funkce a pravomoc abatyše	42 - 46
III. Volba abatyše	47 - 55
IV. Doba trvání funkce abatyše	56 - 59
V. Stav uprázdnění funkce abatyše	60 - 61
VI. Spoluodpovědnost mnišek	62
VII. Konventní kapitula	63- 68
VIII. Rada abatyše	69 - 70
IX. Funkce v klášteře	71 - 75
6. část: Klášterní společenství	
7. Členky	76 - 77
8. Život v klášterním společenství	
9. Škola Kristova - škola lásky	78
10. Řeholní sliby	79 - 82
11. Bohoslužba	83 - 84
12. Duchovní rozjímavá četba (lectio divina)	85
13. Práce	86
14. Žít ve společenství jako sestra	87 - 94
15. Vztahy našich klášterů k vnějšímu světu	95 -
100	
III. Různé etapy mnišského života	

Konstituce pro ženské kláštery

IV.	Postulát
101 - 102
V.	Noviciát
103 - 104
VI.	Připuštění do noviciátu
105 - 107
VII.	Místo a doba trvání noviciátu
108 - 109
VIII.	Novicmistrová a výchova novic
110 - 112
IX.	Práva a povinnosti novic
113 - 118
X.	Posuzování novic
119 - 120
XI.
slibům	Připuštění k jednoduchým řeholním
121 - 123
XII.	Jednoduché řeholní sliby
124
XIII.
s jednoduchými sliby	Práva a povinnosti sester
125 - 126
XIV.
řeholních slibů	Doba trvání jednoduchých
127
XV.	Vzdělávání mnišek
128 - 129
XVI.	Slavné sliby
130 - 134
XVII.	Další vzdělávání mnišek
135
XVIII.	Familiárky a oblátky
136 - 137
XIX.	Změna stability a přeložení mnišek
138 - 140
XX.	Vystoupení a propuštění z řádu

1. část

Kongregace Nejčistšího Srdce Mariina

I. kapitola

Charakter a cíl kongregace

1. Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina byla zřízena výnosem Pia XI. „Refert ad nos“ ze dne 27. ledna 1923 a je sdružením mužských a ženských klášterů Cisterciáckého řádu, které si vzájemně pomáhají uskutečňovat v duchu lásky cisterciácký ideál v souladu s požadavky dnešní doby.
2. Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina je mnišská kongregace ve smyslu konstitucí Cisterciáckého řádu schválených Svatým stolcem a spolu s ostatními cisterciáckými kongregacemi a kláštery tvoří jeden Cisterciácký řád. Kongregace uznává v rámci řádových konstitucí autoritu generální kapituly a generálního opata. V generální kapitule Řádu je kongregace zastoupena svými vyššími řeholními představenými a zmocněnými zástupci.
3. Ke kongregaci patří také ty řeholní domy, které byly založeny kláštery naší kongregace, nebo domy přijaté do kongregace podle článku 8 a 9.
4. Oficiální označení kongregace zní: Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina.
5. Cisterciácká kongregace Nejčistšího Srdce Mariina je řízena kongregační kapitulou a předsedajícím opatem kongregace (abbas praeses) s radami kongregace, a to podle právních předpisů těchto konstitucí.

6. Cíl a účel kongregace spočívá v následujícím:

- a) prohloubit a posílit mnišského ducha v kláštorech ve smyslu Řehole svatého Benedikta a řádových předpisů,
- b) podněcovat sesterskou sounáležitost mezi kláštery stejně jako i vzájemnou oporu pro vlastní úkoly a těžkosti jednotlivých řeholních domů,
- c) podněcovat a dohlížet na obrodu odpovídající době.

7. §1 Nejvyšším předpisem řeholního života je následování Krista vyložené v evangeliu.

§2 Další předpisy určující život kongregace jsou kromě obecného práva tyto:

- a) Řehole svatého Benedikta a Charta Caritatis, jež jsou právně oprávněným a dobově aktuálním způsobem vyloženy konstitucemi a prohlášeními Řádu popř. kongregace,
- b) rozhodnutí generální kapituly,
- c) rozhodnutí kongregační kapituly,
- d) obyčejové a zvláštní právo klášterů.

II. kapitola

Přijetí do kongregace Nejčistšího Srdce Mariina

8. Aby mohl být cisterciácký klášter přijat do kongregace, musí nejprve konventní kapitula žádajícího kláštera požádat dvoutřetinovou většinou o přijetí a vyjádřit připravenost k přijetí těchto konstitucí. Kongregační kapitule lze též navrhnout nadřízeného otce opata, kterému chce být žádající klášter podřízen. Poté smí kongregační kapitula tuto žádost přijmout a žádat Svatý stolec o inkorporaci dotyčného kláštera.

9. Kterýkoli klášter smí z této kongregace vystoupit, aby směl vstoupit do některé jiné kongregace, pokud to požaduje alespoň dvěma třetinami hlasů příslušná konventní kapitula a pokud k tomu přivolí jak kapitula této jiné kongregace tak i Svatý stolec.

2. část

Právní podoba klášterů

I. kapitola

Právně samostatné kláštery

10. Kláštery naší kongregace mohou být buď právně samostatné jako opatství nebo konventuální prioráty, anebo mohou být závislé jako prosté prioráty.

11. Co se týká členek a vedení, má právně samostatný klášter naší kongregace následující vlastnosti:

- a) prostřednictvím skládání řeholních slibů se provádí přijímání do společenství,
- b) všechny členky se slavnými sliby tvoří koherentní sbor a tento sbor je právní osobou se všemi právními důsledky týkajícími se nabývání i pozbývání vlastnictví, majetku a práv,
- c) představenou kláštera volí sbor sám,
- d) představená kláštera má práva a povinnosti vyšší řeholní představené podle předpisů platného církevního práva a těchto konstitucí.

12. §1 Opatství řídí abatyše, konventuální priorát řídí konventuální převorka. Ty jsou voleny konventní kapitulou.

§2 Pokud je nutno volbu ze závažných důvodů odložit, je předsedající opat kongregace, případně nadřízený otec opat, oprávněn po poradě s konventní kapitulou příslušného kláštera dosadit administrátorku na dobu trvání jednoho roku.

§3 Při založení nového kláštera má zakládající abatyše právo jmenovat první vyšší řeholní představenou se souhlasem konventní kapituly nového kláštera. Nadřízený otec opat toto jmenování potvrzuje.

13. Jak pro nové založení tak i pro povýšení klášterů či jejich uvedení do předešlého postavení je nutný souhlas kapituly kongregace, přičemž je třeba dbát ustanovení řádových konstitucí v člancích 23-25 a předpisů CIC (kánon 609 a 616). Po důkladném prošetření každého případu činí rozhodnutí kongregační kapitula.

14. §1 Jestliže právně samostatný klášter již není přes veškeré snahy životaschopný, má příslušná představená za povinnost spolu s předsedajícím opatem kongregace, případně s nadřízeným otcem opatem, a se souhlasem kongregační kapituly pokusit se ohrožený klášter přičlenit k jinému životaschopnému opatství. Kdyby to nebylo možné, je na kongregační kapitule, aby uplatnila odpovídající opatření. Přitom je však třeba vyslechnout sestry ohroženého kláštera. O majetku zrušeného právně samostatného kláštera rozhodne kongregační kapitula.

§2 Právně samostatný ženský klášter lze zřídit nebo zrušit pouze se souhlasem Apoštolského stolce.

Konstituce pro ženské kláštery

15. To, co je ustanoveno v těchto konstitucích o abatyších, platí stejným způsobem i o konventuálních převorkách, ledaže by z povahy věci vyplývalo něco jiného nebo bylo výslovně uvedeno jinak.

II. kapitola Právně závislé kláštery

16. Závislé kláštery nebo řeholní domy nemají vlastní členky ani vlastní konventní kapitolu. Ve všech záležitostech jsou závislé na právně samostatném mateřském klášteře, ke kterému patří.

17. §1 Ke zřízení nového závislého kláštera potřebuje zakládající abatyše souhlas konventní kapituly, písemné přivolení místního ordináře a schválení předsedajícího opata kongregace.

§2 Jestliže po vyslechnutí členek závislého řeholního domu abatyše navrhne se souhlasem konventní kapituly a nadřízeného otce opata jeho zrušení, je předsedající opat kongregace oprávněn se souhlasem své rady zrušit závislý dům. Příslušnému diecéznímu biskupovi je o tom nutno podat zprávu.

18. Představenou závislého domu jmenuje představená právně samostatného kláštera po vyslechnutí příslušného společenství.

19. §1 Po vyslechnutí dotyčné osoby jsou příslušné představené oprávněny své sestry se sliby kdykoliv přeložit do některého závislého řeholního domu nebo opět odvolat zpět.

§2 Sestrám se sliby, které pobývají v závislých řeholních domech, zůstávají všechna práva v kapitule.

III. kapitola Právo filiace

20. Podle filiačního práva vykonává opat mateřského kláštera dle předpisů těchto konstitucí řádnou pravomoc nad ženským klášterem, který byl mateřským klášterem bezprostředně založen nebo mu byl svěřen. Tento opat se nazývá přímý otec kláštera (pater immediatus) nebo nadřízený otec opat.

Tento nadřízený otec opat má konkrétně následující práva a povinnosti:

- a) v nově založeném klášteře potvrzuje a dosazuje představenou jmenovanou podle čl. 12 § 3,

Konstituce pro ženské kláštery

- b) nese zodpovědnost za to, aby se po uprázdnění místa představené v opatství či v konventuálním priorátu uskutečnila co nejdříve nová volba,
- c) předsedá volbě abatyše nebo konventuální převorky,
- d) potvrzuje nově zvolenou a uvádí ji do její funkce, a rovněž tak přijímá i její odstoupení,
- e) koná řádné vizitace jemu svěřených klášterů, aniž by byla dotčena práva generálního opata nebo předsedajícího opata,
- f) je zodpovědný za klauzuru inkorporovaných ženských klášterů,
- g) jmenuje řádného zpovědníka v ženských kláštorech po poradě s abatyší a společenstvím a představuje jej místnímu ordináři,
- h) předsedá při liturgii skládání slavných slibů řeholnic,
- i) spolupracuje při přeložení za trest a při propuštění řeholnice podle stávajícího práva.

3. část

Vedení kongregace

I. kapitola

Kongregační kapitula

21. O pravomoci kongregační kapituly bude pojednáno ve vlastních stanovách, které schválí Svatý stolec.

II. kapitola

Předsedající opat kongregace a jeho rady

1. oddíl

Předsedající opat kongregace

22. Funkci předsedajícího opata a jeho rady vykonává úřadující generální opat Cisterciáckého řádu se svou radou, dokud Svatý stolec nerozhodne jinak.
23. Předsedající opat kongregace má práva a povinnosti nejvyšší řídicí osoby kongregace, aniž by byly dotčeny předpisy konstitucí Řádu a těchto konstitucí.
24. Předsedající opat kongregace má za povinnost učinit vše pro zachování a podněcování mnišského života v kláštorech kongregace podle konstitucí, přičemž má za povinnost vést jednotlivé různé kláštery v duchu Charty Caritatis k vědomí a odpovědnosti za jednotu v kongregaci.
25. §1 Úkolem předsedajícího opata je především:

- a) připravovat, svolávat a předsedat kongregační kapitule,
 - b) provádět vizitace všech klášterů kongregace, přičemž v klášterech, ve kterých není nadřízeným otcem opatem kláštera, koná každou třetí vizitaci.
- §2 Předsedající opat kongregace má práva a povinnosti jako nejvyšší řídicí osoba mnišské kongregace (supremus moderator), pokud mu nejsou výslovně odňaty na základě konstitucí Řádu a těchto konstitucí.
26. Předsedající opat kongregace musí na každé kongregační kapitule předložit současně se zprávou o stavu kongregace také zprávu o činnosti ohledně vedení své funkce.
27. Předsedající opat kongregace musí vypracovat pro generální kapitulu Řádu a pro schůzi Řádové synody zprávu o stavu kongregace, kterou má za povinnost zaslat abatyším klášterů kongregace měsíc před začátkem generální kapituly nebo synody, a tyto mají za povinnost sdělit mu o ní svůj názor. Definitivní text zprávy, která se přečte na kapitule či synodě, je rovněž třeba stejným způsobem zaslat abatyším klášterů kongregace.
28. V jednotlivých případech smí předsedající opat kongregace dispenzovat společenství od určité observance, přičemž ovšem zůstává nedotčeno právo kongregační kapituly přezkoumat tuto dispens a v určitém případě zneplatnit.

2. oddíl

Rady kongregace

29. §1 Předsedající opat kongregace řídí kongregaci za pomoci rady pro kláštery mnichů a rady pro kláštery mnišek.
- §2 Rada pro kláštery mnišek se skládá ze tří členek, které nesou označení „první“, „druhá“ a „třetí“ asistentka.
- §3 Asistentky volí kongregační kapitula tajnou volbou, a to každou asistentku ve zvláštním kole. Obě první dvě asistentky musí být vždycky představené, přičemž je třeba, aby třetí asistentka nebyla představenou. Je nutno zvolit také zástupkyni, která nastupuje v případě odchodu některé asistentky automaticky na její místo.
- §4 Asistentky a jejich zástupkyně se volí na každé třetí řádné kongregační kapitule a tak doba trvání jejich funkce je obvykle šest let.
- §5 Třetí asistentka zůstává členkou kongregační kapituly až do provedení nových voleb všech asistentek.

Konstituce pro ženské kláštery

§6 Pokud první dvě asistentky přestanou být představenými nebo pokud bude třetí asistentka zvolena či jmenována představenou, zaniká jejich členství v radě kongregace bez dalšího.

30. §1 Rada kongregace pro kláštery mnišek má následující oprávnění:

- a) radí předsedajícímu opatovi kongregace ve věci svolávání kongregační kapituly, místa a času jejího zasedání, jakož i jejího programu,
- b) dává souhlas k projednání žádostí a návrhů předložených kongregační kapitule,
- c) dává souhlas k rozhodnutí předsedajícího opata v neodkladných případech,
- d) projednává odvolání proti vizitačnímu výnosu,
- e) dává souhlas k přestupu řeholnice s věčnými sliby z jiného řádu nebo řeholního institutu,
- f) dává souhlas k vystavení povolení pro vystoupení mnišky s jednoduchými sliby,
- g) vyjadřuje se k žádosti o dispens sestry se slavnými sliby.

§2 Předsedající opat kongregace je oprávněn vyžádat si radu či souhlas jednotlivých členek též v písemné formě, jestliže se jedná o povolení pro vystoupení sestry s jednoduchými sliby (podle čl. 142 §2, srov. výše písm. f), nebo o přestup ve smyslu čl. 109 §6 (srov. písm. e).

31. Jestliže předsedající opat kongregace není schopen z jakéhokoliv důvodu vykonávat svou funkci, nastupuje na jeho místo první asistent kongregace.

32. V případě závažného nebo naléhavého stavu nouze je předsedající opat oprávněn vydat se souhlasem svých asistentů rozhodnutí týkající se celé kongregace. Toto rozhodnutí je však v platnosti jen do nejbližší kongregační kapituly, která je oprávněna toto rozhodnutí buď schválit nebo zneplatnit.

III. kapitola **Vizitace v kongregaci**

33. §1 V kongregaci vykonává vizitace předsedající opat kongregace, případně nadřízený otec opat kláštera. Doporučuje se však, aby k nim vizitátor ve vhodných intervalech pověřoval jiného vizitátora po projednání s abatyší kláštera, kde se má vizitace konat.

§2 Vizitátorem opatství předsedajícího opata kongregace je generální opat.

§3 Vizitátor si smí přibrat některou abatyši jako spoluvizitátorku.

Konstituce pro ženské kláštery

34. Úkolem vizitátora je přezkoumat všeobecný stav kláštera jak po stránce duchovní, tak po stránce hmotné podle předpisů všeobecného nebo zvláštního práva. Nejméně čtyři týdny před vizitací je třeba vizitátorovi zaslat zprávu o hospodářském stavu kláštera podepsanou hospodářskou radou kláštera. Shledá-li se to za vhodné, přizve se k přezkoumání hospodářský odborník, který nemusí být bezpodmínečně členem Řádu. Jestliže dospěje vizitátor k názoru, že by bylo vhodné něco zlepšit, upravit nebo obrodit, má za povinnost snažit se se vší ohleduplností o provedení těchto změn. Proto je nutno vizitaci provádět tak, aby neutrpěla oprávněná autonomie kláštera ani autorita abatyše, nýbrž aby obě byly spíše upevněny, a tak visitace skutečně a účinně posloužila rozvoji kláštera.
35. Všechny členky kláštera včetně novicek mají právo a povinnost k pohovoru s vizitátorem. Na jeho otázky musí odpovídat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Proto je nutno je k pohovoru pozvat zavčasu.
36. §1 Považuje-li to vizitátor za příhodné, je oprávněn na závěr zanechat písemnou zprávu o vizitaci (vizitační chartu). Vizitátor tak učinit musí, pokud vydal důležitá nařízení.
§2 Obsah této vizitační charty je před zveřejněním nutno probrat s představenou kláštera.
§3 Vizitátor má za povinnost zaslat po jednom vyhotovení vizitační charty předsedajícímu opatovi a generálnímu opatovi.
§4 Vizitační chartu je nutno předčítat třikrát v průběhu roku konventu s případným komentářem představené.
§5 Po uplynutí jednoho roku musí abatyše s příslušnou radou podat vizitátorovi písemnou zprávu, zda a jak byla provedena jeho nařízení.
37. Proti vizitačnímu výnosu je možno podat odvolání u kongregační kapituly nebo, pokud tato nezasedá, u předsedajícího opata kongregace a jeho rady.
38. Kláštery mají za povinnost uhradit vizitátorovi vzniklé náklady a výdaje.
39. §1 V každém klášteře kongregace je nutno vykonat řádnou vizitaci jednou za tři roky.
§2 Jestliže nejméně jedna třetina sester se slavnými sliby požádá písemně předsedajícího opata kongregace, případně nadřízeného otce opata, o mimořádnou vizitaci, je nezbytné ji provést.
40. Předsedající opat kongregace, případně nadřízený otec opat, má za povinnost vykonat častěji, je-li to možné, v jemu svěřených klášttech návštěvu přátelského charakteru.

4. část
Vedení kláštera

I. kapitola
Abatyše

41. Jako Kristus vedl své učedníky na cestě k Otci, tak má abatyše vést sestry jí svěřené po cestě následování Pána.

§1 Necht' si je abatyše vědoma toho, že je pastýřkou duší, prostřednicí Božího slova a jednotícím středem klášterního společenství.

§2 Abatyše je zároveň sestrou mezi sestrami a mniškou mezi mniškami. Svoji službu abatyše vykonává podle Ježíšova příkladu v sestersky úslužném duchu.

§3 Abatyše své spolusestry zpravuje o záležitostech kláštera, seznamuje je otevřeně s problémy a obtížemi, naslouchá jejich názorům a ptá se jich na radu.

§4 Abatyše se nebojí kritiky, nutné změny provádí odvážně a včas, aby tak všechny lépe a s větší radostí spolupůsobily k všeobecnému blahu řeholního domu.

1. oddíl

Funkce a pravomoc abatyše

42. Abatyše je nejvýše řídicí osobou kláštera jak ve věcech duchovních, tak hmotných.

43. Abatyše právně samostatného kláštera je vyšší řeholní představenou. Jí přísluší v jejím klášteře plná autorita, ledaže by byla omezena obecným nebo zvláštním právem. Kde se tedy nevyžaduje souhlas konventní kapituly nebo projednání s ní či s radou abatyše, je abatyše přímo ze své autority oprávněna postupovat a činit rozhodnutí v rámci těchto konstitucí.

44. Kromě pravomocí obsažených v obecném právu nebo v těchto konstitucích mají abatyše naší kongregace ještě tyto zvláštní pravomoci:

a) po vyslechnutí příslušné rady jmenují převorku a ostatní vykonavatelky funkcí v klášteře (oficiálky) a smí je kdykoli zase odvolat, přičemž si mohou vyžádat jednotlivě názor členek rady,

b) svolávají konventní kapitulu, kdykoliv se to jeví potřebným,

c) po vyslechnutí celé své rady stanovují domovní a denní řád, který byl ve svých základních rysech vyhotoven s celým konventem, a též tento řád v jednotlivých případech v odpovídajícím rámci pozměňují,

Konstituce pro ženské kláštery

- d) udělují dispens, co se týče povinnosti chórové modlitby, popřípadě breviáře vůbec,
- e) udělují dispens, který přísluší standardně Svatému stolci, v případech nejasností o povaze věci. Dispenzují od disciplinárních nařízení, pokud je podání žádosti přímo ke Svatému stolci obtížné a pokud současně hrozí nebezpečí závažné újmy z prodlení.
- f) tuto svou plnou pravomoc zcela či částečně přenáší zmocněním, a to s možností přenést ji dále, ledaže by to bylo zaopatřeno jinak nebo nebylo právně přípustné.

45. Abatyše musí sídlit v klášteře, aby byla pro mnišky vždy a snadno dosažitelná. Jestliže se abatyše ze závažného důvodu vzdálí z kláštera nepřetržitě déle než na jeden měsíc, musí si vyžádat povolení přímého otce kláštera nebo předsedajícího opata kongregace.

46. Nadřízený otec opat je soudcem první instance v ženských klášterech v právních případech týkajících se sestry se sliby v klášteře, dále ve sporech mezi sestrami se sliby, a pokud se jedná o to, jakých práv která nabytá složením svých řeholních slibů, popřípadě převzetím některé funkce.

2. oddíl

Volba abatyše

47. Je-li místo abatyše uprázdněné, musí být nová volba provedena do patnácti dnů.

§2 Ten, kdo podle práva předsedá volbě, je oprávněn z vážného důvodu po poradě s předsedajícím opatem kongregace volbu odložit, ne však déle než o šedesát dní, ledaže by byla dosazena administrátorka způsobem uvedeným v §3.

§3 Jestliže konventní kapitula požádá dvoutřetinovou většinou o odložení volby abatyše a o dosazení administrátorky, nebo když kongregační kapitula už dříve odňala ze závažného důvodu volební právo (např. kvůli malému počtu členek), je úkolem předsedajícího opata kongregace, popřípadě nadřízeného otce opata, jmenovat administrátorku na jeden rok podle předpisu uvedeného v článku 13.

48. §1 Volbě předsedá předsedající opat kongregace osobně či prostřednictvím pověřence, popřípadě nadřízený otec opat, a v klášteře předsedajícího opata kongregace jí předsedá generální opat.

§2 Je-li kvůli hrozícímu nebezpečí nutná co nejspěšnější volba abatyše a nelze-li nadřízeného otce opata k volbě přivolat včas, pak smí konvent jako zástupce nadřízeného otce opata ustanovit jiného sousedního opata nebo

Konstituce pro ženské kláštery

dokonce v případě nedosažitelnosti žádného opata našeho Řádu smí ustanovit kteréhokoli církevního hodnostáře a tak vykonat volbu. Konventní kapitula je oprávněna rozhodnout prostou většinou, zda je dán takový mimořádný důvod.

49. §1 Oprávněny volit jsou ty mnišky, které složili slavné sliby v daném uprázdněném klášteře, pokud nejsou z volby vyloučeny obecným nebo zvláštním právem.

§2 Všechny členky kapituly musí prokazatelně obdržet pozvání.

§3 Kdo se nachází mimo klášter a z oprávněného důvodu není s to se zúčastnit volby abatyše osobně, má právo předat svůj hlas zástupkyni. K tomu je třeba určit několik zástupkyň, aby v případě, že by zástupkyně určená jako první už zastupovala někoho jiného, mohla zastoupení převzít jiná, neboť žádná nesmí převzít více než jedno zastoupení. Zástupkyně odevzdává oba hlasy podle svého vlastního svědomí.

50. Co se týče obřadů volby abatyše, je nutno dodržet formu stanovenou Řádem.

51. Platně lze za abatyši zvolit pouze tu, jíž je alespoň třicet let a je alespoň sedm let spjata slavnými sliby s klášterem, který ji chce zvolit.

52. §1 Za platně zvolenou se považuje ta, která v prvním nebo druhém volebním kole získala dvě třetiny odevzdaných hlasů, popřípadě ve třetím až pátém kole absolutní většinu.

§2 Ke zvolení mnišky z jiného kláštera našeho Řádu se vyžaduje dvoutřetinová většina odevzdaných hlasů ve všech volebních kolech. Totéž platí pro postulování.

§3 Neuskuteční-li se zvolení abatyše ani po pátém volebním kole, pak má ten, kdo předsedá volbě, za povinnost dosadit po poradě s konventem administrátorku na jeden rok.

53. §1 Ten, kdo předsedá volebnímu úkonu, pokud vede volbu vlastním jménem, potvrdí volbu ihned, a to pokud považuje zvolenou za vhodnou (kánon 149 §1) a pokud je tato osobně přítomna a volbu přijme. O volbě podá předsedající zprávu taktéž generálnímu opatovi, předsedajícímu opatovi kongregace a alespoň klášterům kongregace.

§2 Pokud volbu vede pověřenec, vyhlásí sice kanonicky zvolenou sestru v kapitule, avšak zdrží se ostatních úkonů, ledaže by k tomu byl výslovně zmocněn. Pověřenec má za povinnost zaslat dokumentaci o volbě nadřízenému otci opatovi kláštera, aby ten zvolenou potvrdil.

Konstituce pro ženské kláštery

- §3 Není-li zvolená přítomna, je nutno jí dát zvolení ihned na vědomí. Zvolená pak musí nejpozději do tří dnů od obdržení této zprávy sdělit, zda volbu přijímá. V opačném případě zvolená ztrácí jakákoliv práva získaná onou volbou.
54. Zvolená, která ještě nebyla potvrzena, nemá vůbec žádnou řídicí pravomoc, a proto jsou neplatné případné úkony vyplývající z uvedené pravomoci, které vykoná. Pokud zvolená potvrzení získala, je nutno ji co nejdříve uvést do funkce prostřednictvím toho, kdo je k tomu oprávněn.
55. Benedikci abatyše nelze odložit déle než tři měsíce od získání potvrzení. Nově zvolená má za povinnost benedikci přijmout od generálního opata nebo od předsedajícího opata kongregace jím k tomu zmocněného. O benedikci je možné požádat též kteréhokoliv biskupa, o čemž je však třeba dát předem zprávu generálnímu opatovi a předsedajícímu opatovi kongregace.
3. oddíl
- Doba trvání funkce abatyše**
56. Abatyše nebo konventuální převorka se volí na dobu neurčitou, to znamená na tak dlouho, dokud slouží blahu kláštera.
57. Pokud abatyše nemůže ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů nadále vykonávat svou funkci, musí z vlastního podnětu požádat předsedajícího opata kongregace, případně nadřízeného otce opata, o uvolnění ze své funkce. Generální opat, předsedající opat kongregace nebo nadřízený otec opat má za povinnost se ohledně toho dotázat členek kapituly a pak věc samou rozhodnout. Jestliže abatyše dovršila svých sedmdesát pět let života, musí z vlastního podnětu podat žádost o zproštění funkce u nadřízeného otce opata. Nadřízený otec opat má poté za povinnost se ohledně toho dotázat členek kapituly a pak věc samou rozhodnout.
58. Každé vzdání se funkce abatyše musí být provedeno písemně nebo nejméně před dvěma svědky poté, co byla příslušná kapitula předem vyrozuměna.
59. Abatyše, jež se z jakéhokoliv důvodu vzdala své funkce, si ponechává stabilitu v klášteře, v němž byla abatyší, a podléhá abatyši tohoto kláštera. Není povinna účastnit se konventní kapituly. Při volbě své bezprostřední nástupkyně nemá pasivní hlasovací právo. Žije-li odstoupivší abatyše mimo

Konstituce pro ženské kláštery

klášter, jehož byla abatyší, má tento klášter za povinnost postarat se jí o zaopatření podle rozhodnutí nadřízeného otce opata.

4. oddíl

Stav uprázdnění funkce abatyše

60. Po smrti abatyše má převorka za povinnost vyrozumět co nejdříve nadřízeného otce opata a předsedajícího opata kongregace.
61. Po uprázdnění funkce abatyše nastupuje na její místo převorka domu ve všech záležitostech až do nového obsazení funkce. Převorka však není oprávněna zavádět nic nového, především obsazovat žádné funkce. Není-li možné odložit důležitá rozhodnutí, musí se převorka dotázat rady.

II. kapitola

Spoluzodpovědnost mnišek

62. Odpovědnost všech sester vůči klášteru má abatyši k tomu, aby se ráda a často obracela k sestrám o radu, jak to žádá Řehole sv. Benedikta ve třetí kapitole, i když podle obecného práva Církve i Řádu není přímo nic předepsáno. To se může dít ve shromážděné kapitule, ve speciálně ustavených radách, jakož i ve volném dialogu a osobním rozhovoru. Abatyše nechť jeví zájem o práci spolusester a snaží se jim pomoci v těžkostech. K zachování vzájemné důvěry a pokoje je nutno o vnitřních záležitostech kláštera zachovávat ode všech důsledné mlčení vůči okolí.

1. oddíl

Konventní kapitula

63. Všechny mnišky se slavnými sliby tvoří konventní kapitulu, jejímž prostřednictvím se všechny příslušným způsobem podílejí na práci a péči o dobro společenství.
64. Konventní kapitulu je nutno oznámit nejméně dva dny předem spolu s určením souvisejícího denního řádu, ledaže by se jednalo o neodkladnou záležitost. Pozvány jsou všechny členky kapituly, které žijí v klášteře nebo se mohou snadno dostavit. Ty, které žijí ve větší vzdálenosti mimo klášter, mohou na kapitulu přijít kdykoli, ale není třeba je pokaždé zvlášť zvat, ledaže by se jednalo o volbu abatyše, o založení nového kláštera nebo převzetí trvalého úkolu většího významu.

Konstituce pro ženské kláštery

65. §1 Rozhodnutí kapituly je nezbytné v následujících záležitostech:

- a) při připuštění řeholnice k jednoduchým a k slavným slibům (čl. 123 §1, čl. 130c),
- b) při přestupu sestry s jednoduchými nebo se slavnými sliby z jiného kláštera Řádu (čl. 138 §1 a 2),
- c) při přenesení hlasovacího práva na mnišku jiného kláštera podle čl. 140 §3,
- d) při přeložení kláštera,
- e) při založení nového kláštera,
- f) při mimořádných výdajích, které překračují částku stanovenou kongregační kapitulou,
- g) při prodeji pozemků a cenností, který převyšuje částku stanovenou kongregační kapitulou nebo vyžaduje souhlas Svatého stolce,
- h) když se mají vynaložit takové výdaje nebo přistoupit k takové půjčce, které převyšují částku stanovenou kongregační kapitulou,
- i) při nájemních smlouvách a při jiných dlouhodobých závazcích (jako např. převzetí školy nebo jiného apoštolského díla), které se uzavírají na více než pět let,
- j) při důležitých smlouvách a pokud se má zahájit nějaký větší a nákladnější projekt, přičemž je nutný souhlas nadřízeného otce opata,
- k) jestliže mají být zbudovány větší stavby podle ustanovení generální kapituly,
- l) i v ostatních případech, kdy to vyžaduje platné právo.

§2 Požaduje-li to u důležitých záležitostí třetina členek kapituly, musí se daná otázka v kapitule projednat.

66. Jestliže se jedná o záležitosti, které mohou ukládat společenství jisté závazky, např. domovní a denní řád apod., má abatyše za povinnost vyžádat si poradní hlasování kapituly.

67. Veškeré porady a usnesení kapituly je nutno písemně zaznamenat ve zvláštní knize oficiálních zápisů k tomu určenou tajemnicí. Oficiální zápis musí být podepsán abatyší a tajemnicí. Knihu oficiálních zápisů je nutno při vizitaci předložit vizitátorovi.

68. Alespoň jednou za rok má abatyše za povinnost předložit kapitule zprávu ohledně všech záležitostí kláštera a o poměrech v hospodaření. Podání zpráv smí abatyše přenést na odpovídající vykonavatelky funkcí.

69. Abatyše je v běžném řízení kláštera podporována radou.
70. §1 Přiměřeně svým řídicím úkolům má abatyše za povinnost mít ve věcech duchovních i materiálních radu, která jí stojí po boku při potřebných rozhodováních ve věcech duchovních, pro život v klášteře jako takový a rovněž ve věcech hospodářských.
- §2 Členky této rady jsou už titulu své funkce převorka, podpřevorka a novicmistrová, případně magistra, a kapitula k nim zvolí ještě tři členky rady.
- §3 V menších konventech smí nadřízený otec opat tento předepsaný počet členek snížit, avšak konventní kapitula musí zvolit nejméně tolik členek, kolik jich patří do rady z titulu své funkce.
- §4 Členky rady jsou voleny na tři roky.
- §5 Pokud je členek kapituly méně než osm, vykonává funkci rady konventní kapitula.
- §6 Při odpovídajících otázkách lze přizvat také ještě jiné mnišky jako odborné poradkyně s pouze poradním hlasovacím právem.

3. oddíl

Funkce v klášteře

71. §1 Ve správě kláštera abatyši pomáhají vykonavatelky funkcí a jiné spolusestry, neboť abatyše nemá a není s to dělat všechno sama. Nechť si abatyše nechá také ráda pomoci (*Declaratio Capituli Generalis de elementis praecipuis vitae cisterciensis hodiernae 1968 - 1969, čl. 99 - 101*). Při správě kláštera pomáhají vlastně všechny sestry.
- §2 S funkcí, kterou abatyše spolusestře svěří, jí přenechá v rámci vymezeného okruhu úkolů též dostatečnou svobodu v rozhodování a určitý prostor pro vlastní iniciativu. Nechť si je tato sestra neustále vědoma své odpovědnosti vůči abatyši i celému společenství.
72. §1 Abatyše má za povinnost rozdělit své řídicí úkoly vhodným sestrám, vykonavatelkám funkcí (oficiálkám). Tyto vykonavatelky funkcí podléhají abatyši a standardně jsou jmenovány na dobu šesti let. Po uplynutí tohoto období je ovšem lze znovu potvrdit ve funkci.
- §2 Až na zvláštní okolnosti uznané nadřízeným otcem opatem, které je činí nepotřebnými, musí být v každém klášteře obsazeny zvláště následující funkce: převorka, podpřevorka, správcová, pokladnice, novicmistrová a kantorka.

Konstituce pro ženské kláštery

§3 Všechna práva a povinnosti spojené s danou funkcí má abatyše za povinnost stanovit v písemných pokynech.

73. §1 Převorka podporuje abatyši v odpovědnosti za společenství a má se starat o to, aby byl dodržován klášterní život a řád v konventu. V opatství je převorka zástupkyní abatyše. V konventuálním priorátě je podpřevorka zástupkyní převorky. Není-li místo abatyše obsazeno, přebírá vedení kláštera bez dalšího převorka až do dosazení nové představené.

§2 Převorka má dbát na to, aby se zachovávala Řehole, konstituce a nařízení abatyše.

§3 Nadto má abatyše za povinnost svěřit jí část svých řídicích pravomocí. To se může dít především v oblastech, jež se týkají dodržování a obstarávání klášterního pořádku v každodenním životě.

74. Také podpřevorka nese z titulu své funkce odpovědnost za klášterní rodinu. Podpřevorka podporuje převorku v realizaci jejích úkolů. Zastupuje převorku v její nepřítomnosti a zastává postavení po převorce. Abatyše smí přidělovat podpřevorce zvláštní úkoly. Během nepřítomnosti abatyše i převorky současně zastupuje podpřevorka obě představené a smí rozhodovat v neočekávaných záležitostech, pokud tyto musí být vyřízeny rychle a bezodkladně.

75. Běžné hospodářské řízení opatství má na starosti správcová, jíž smí abatyše přidat spolupracovnice, které pracují pod jejím vedením. Správcová smí provádět všechny obvyklé úkony, to znamená ty, které byly přijaty do rozpočtu a schváleny abatyší s hospodářskou radou. K mimořádným úkonům je podle předpisů všeobecného práva a těchto konstitucí nutné schválení abatyše.

5. část

Klášterní společenství

I. kapitola

Členky

76. Členkami jednotlivých klášterů jsou všechny ty, které stvrdily své zvláštní povolání k následování Krista složením slibů podle Řehole sv. Benedikta, ať už jsou to chórové sestry nebo sestry-konvršky.

77. §1 Slavnými řeholními sliby se sestra stává plnoprávnou členkou kláštera ve všech ohledech.

Konstituce pro ženské kláštery

§2 Slavným řeholním slibům předchází jednoduché řeholní sliby, které se skládají na konci noviciátu a lze je v určitých mezích obnovovat.

§3 Sestry s jednoduchými sliby a novicky je třeba uvádět jako živé a tvůrčí údy čím dál tím hlouběji a pevněji do svazku klášterní rodiny.

II. kapitola **Život v klášterním společenství**

1. oddíl

Škola Kristova - škola lásky

78. Láska je základním zákonem Církve. Proto mají členky našeho Řádu obzvláště usilovat o růst v lásce k Bohu a bližnímu a posuzovat vše ve světle této lásky. Jako Kristovy učednice ohlašují mnišky světu radostnou zvěst oné naplňující lásky, kterou se nechávají zcela přetvářet. Jsou zavázány vydávat o této lásce před světem svědectví. Neklamným znamením této lásky, kterou se Ježíš Kristus sděluje v evangeliu a ve svátostech, je sesterská láska, jež je zcela nesena duchem víry a zároveň je lidská.

Křtem jsme povolány ke svatosti v následování Krista. Na toto povolání odpovídáme, nasazujeme-li nám propůjčená charismata ke spáse a posvěcování společenství, Církve, ba i celého světa, aby tak Bůh byl ve všem a všude čím dál tím více oslaven.

Poněvadž Maria, matka Páně, je vzorem svatosti a dokonalé lásky, povýšil ji Cisterciácký řád na patronku Řádu i jednotlivých klášterů. Proto bude každá mniška uctívat obzvláště P. Marii po vzoru sv. Bernarda a našich řádových otců.

2. oddíl

Sliby

79. §1 Účinnější cestou k užšímu následování Krista je život podle mnišských slibů.

§2 Prostřednictvím řeholních slibů mniška vyjadřuje ve svobodném odevzdání dokonaleji zasvěcení, které přijala ve svátostech křtu a biřmování. Mniška slibuje Bohu věnost klášternímu společenství (*stabilitas in congregatione*), aby tak cílevědomou proměnou k dobru (*conversatio morum*) pod vedením Řehole a abatyše (*oboedientia*) následovala Krista podle evangelijních rad, a tak aby milovala Boha a bližního stále čistší láskou.

Konstituce pro ženské kláštery

§3 Poněvadž abatyše přijímá sliby jménem Církve, dává se mniška zároveň do služeb Církve. Mniška musí ve svém životě každodenně toto jedinečné rozhodnutí obnovovat a uskutečňovat.

80. Slibem stability se mniška váže na celý život ke svému klášternímu společenství. To od ní vyžaduje lásku ke svému klášteru, plné a vytrvalé nasazení svých duševních i tělesných sil ve službě společenství a úkolům společenství. Tím mniška přispívá k vytváření rodinné atmosféry poskytující všem oporu a bezpečí.

81. §1 Slib *conversatio morum* zavazuje mnišku ke klášterní proměně života, která v sobě zahrnuje Bohu zasvěcené vzdání se manželství a osobní nemajetnost. Mniška slibuje, že bude stále pracovat na svém obrácení a proměňování v Kristu podle Řehole sv. Benedikta a podle způsobu života svého kláštera.

§2 Podle evangelijní rady, aby se člověk vzdal manželství pro nebeské království, slibuje mniška čistotu. Mniška se váže nerozdělenou odevzdaností na Krista. Proto se vzdává manželství, uspokojování pohlavního pudu stejně jako každé nespořádané závislosti na lidech. Tím se její srdce stává jedinečným způsobem svobodným pro větší lásku k Bohu a ke všem lidem.

§3 Podle evangelijní rady chudoby se mniška snaží vkládat celou svou naději v Boha, protože jejím bohatstvím je Kristus. Aby mohla napodobovat chudého Ježíše, slibuje mniška osobní nemajetnost, tedy život, který je duchem i skutkem chudý, a slibuje závislost na představených v používání věcí.

Chudoba také vyžaduje, aby si mnišky vydělávaly na živobytí svou prací a aby celý klášter vydával svědectví o křesťanské chudobě a prostotě.

82. Ve slibu poslušnosti mniška napodobuje Ježíše, který byl poslušný až k smrti. V naslouchání Duchu svatému mniška hledá Boží vůli, a proto poslouchá abatyši a její zástupkyně ve víře a důvěře podle Řehole sv. Benedikta a těchto konstitucí. Jednotlivé členky naší kongregace jsou též vázány se podřizovat sv. Otcí jako svému nejvyššímu představenému z titulu závazku svaté poslušnosti.

3. oddíl

Bohoslužba

83. Bohoslužba je středem života Církve a kláštera. Před bohoslužbou se nesmí dávat ničemu jinému přednost, protože ona je účastí na nebeské liturgii, ve které andělé a svatí vzývají bez ustání Beránka a Toho, který sedí

Konstituce pro ženské kláštery

na trůnu. V ní nachází naše úplné odevzdání svůj nejvznešenější výraz a stálou potravu a klášterní společenství pak svou tvůrčí sílu.

84. V klášteře má vše směřovat k setkání a sjednocení s Bohem. V tom zaujímá výsadní místo aktivní spoluúčast na slavení svátostí a modlitby hodin.

§1 Církev žije a roste z eucharistie. Ona je zdrojem a vrcholem celého křesťanského života, a proto se má při konventní mši sv. denně slavit. Všechny členky společenství se mají podílet na tom, aby - sjednoceny s Kristem ve slově, oběti a hostině - představovaly a obnovovaly lásku mystického těla Kristova v klášterní rodině.

§2 Ať se mnišky oddávají také osobnímu uctívání eucharistického Krista, aby stále více rostly v Jeho lásce a následování.

§3 K udržení ducha pokání a obrácení má být často přijímána svátost pokání.

§4 Vážně nemocná mniška má včas přijmout svátost pomazání nemocných, aby se tak setkala s uzdravující a odpouštějící láskou Kristovou.

§5 Modlitba hodin posvěcuje den a veškerou práci. Je třeba modlit se podle knih schválených pro dotyčný klášter a pokud možno v příslušnou denní dobu. Všechny chórové sestry jsou povinny se jí účastnit, ledaže by je abatyše z pádných důvodů od účasti dispensovala. Pokud se chórové sestry se slavnými řeholními sliby neúčastní chórové modlitby, jsou povinny modlit se officium soukromě.

4. oddíl

Duchovní rozjímavá četba (lectio divina)

85. §1 Zatímco při slavení modlitby hodin mnišky vzdávají Pánu chválu a čest za jeho spravedlivé konání ve stvoření a vykoupení, tak v duchovní rozjímavé četbě přijímají s láskou jeho slovo. Toto svaté čtení jim pomáhá čím dál tím lépe chápat a zakoušet Kristovo tajemství. Pomalá, modlicí se četba Písma svatého a jiných duchovních knih vede k rozjímání a kontemplaci. Rozjímavé modlitbě je třeba věnovat denně alespoň půl hodiny. Kromě modlitby a práce musí denní řád každého kláštera pamatovat na dobu pro svaté čtení, a to zvláště o nedělích a v období kající přípravy na velikonoce.

§2 Maria, která vše uchovávala ve svém srdci a přemítala o tom, je pro mnišky v kontemplativním životě jejich učitelkou. Všem se doporučuje rozjímavá modlitba růžence.

§3 Všechny členky klášterního společenství mají vykonat každoročně exercicie nebo podobná duchovní cvičení. Vícekrát do roka se doporučuje jeden den duchovní usebranosti.

5. oddíl

Práce

86. §1 Smysluplné střídání a vyvážená míra modlitby, čtení a práce je podle Řehole sv. Benedikta opravdovou cestou k Bohu. Práce je spoluprací na Božím stvoření a vykoupení. Práce patří k podstatě a důstojnosti člověka a slouží k rozvinutí jeho osobnosti a schopností. Ale mimoto je coby namáhavá denní práce také výborným prostředkem cisterciácké askeze, přispívá k budování a obživě společenství a umožňuje klášteru rozdělovat z výtěžku práce chudým a potřebným.

§2 Představené musí dbát o to, aby míra převzatých prací nepřesahovala síly jednotlivých sester. Na druhou stranu mají také být všechny stále ochotny si vzájemně ve svých pracích pomoci a podporovat se.

6. oddíl

Žít ve společenství jako sestra

87. Mniška musí žít v klášterním společenství, vyjma toho, že by abatyše z vážných důvodů rozhodla jinak. Jestliže je mniška sama pro své spolusestry otevřena a ochotna nezištně jim sloužit, pak všechny naleznou opravdové lidské útočiště.

§1 Mnišky si mají navzájem naslouchat, trpělivě snášet své lidské slabosti a vyhýbat se kritice bez lásky. Spíše mají být ochotny odpouštět a případně sami prosit o prominutí. Při svárech vzbuzujících rozhořčení má chybná sestra ze svobodného popudu vykonat před společenstvím zadostiučinění. Při těžkých proviněních je povinností abatyše napomínat a popřípadě i trestat.

§2 Jelikož všechny naše provinění oslabují také naši jednotu v Kristu, má společenství jako celek pracovat na svém obrácení a stále znovu obnovovat sesterskou lásku. To se může dít ve starých i nových formách kapituly vin (*capitula culparum*) nebo v liturgickém provádění svátosti pokání. Ale také mezi sebou se mají sestry taktně upozorňovat na své chyby. Tím si prokazují navzájem skutečnou službu.

88. Odloučenost od světa je předpokladem pro mnišský život a podstatně patří k cisterciácké tradici. Bez dovolení příslušné představené nesmí mnišky opouštět klášter.

89. §1 Mnišky žijí v mnišské klauzuře podle svého způsobu života. Po tím rozumějí prostory kláštera pro život ohraničený od vnějšího světa, a tento prostor je možno jen z naléhavých důvodů opouštět, co se týče mnišek, či do

Konstituce pro ženské kláštery

něj vstupovat, co se týče osob zvenku. Tento prostor má být místem ticha a usebrání, ve kterém se kontemplativní život mnišek může rozvíjet a ve kterém se napomáhá neustálému hledání Boha v duchu Řehole sv. Benedikta a cisterciáckých otců.

§2 Nejvyšší dozor nad klauzurou přísluší nadřízenému otci opatovi. Praktické uskutečňování a péče o dodržování účelu klauzury je úkolem abatyše. Avšak každá sestra je spoluodpovědná a má za povinnost s velkou láskou k mlčení a odloučenosti přispívat k tomu, aby vnější uspořádání klauzury udržovala onu vnitřní hodnotu, skrze niž se obvod klauzury stane pramenem duchovní síly, místem bezpečí a znamením přítomnosti Boží.

§3 Je věcí abatyše jasně stanovit se souhlasem rady a nadřízeného otce opata obvod klauzury a také jej vyznačit a v daném případě pozměnit.

§4 a) Opustit klauzuru je dovoleno s povolením abatyše a přímého otce kláštera, případně nadřízeného otce opata, v následujících případech: služba Řádu a klášternímu společenství - výchova a další vzdělávání - hospodářská potřeba - zachování zdraví - vykonávání občanských práv - závažné rodinné povinnosti.

b) Do klauzury smí s povolením abatyše vstoupit: osoby, jejichž služby jsou nezbytné - mnišky z jiných mnišských společenství - ženy ujasňující si své povolání, a to až na tři měsíce.

§5 Ve zvláštních případech je nadřízený otec opat oprávněn po projednání s abatyší udělit dispense k opuštění klauzury a vstupu do ní.

§6 Abatyše se postará o mnišky pro službu na vrátnici a pro péči o hosty a v daném případě i pro práci ve škole, internátu a dílnách kláštera. Je věcí abatyše právně upravit pobyt v obvodu kláštera mimo klauzuru.

90. Znamením skutečného sesterství je mluvit a mlčet v pravý čas. Mlčení a ticho jsou nutné předpoklady a pomoc pro život modlitby. Rovněž tak si ohleduplnost ke společenství žádá, aby v klášteře zůstal zachován klid a ticho.

91. §1 Podle starého církevního a klášterního zvyku se mají během roku zachovávat společná období a dny pokání.

Je to doba postní a adventní a rovněž středy a pátky v době mimo Velikonoc. Kromě toho by podle možností měly mít obzvláštní charakter pokání i dny před velkými svátky Matky Boží, stejně jako před svátkem sv. Bernarda.

§2 Půst a zdrženlivost byly vždy zvláštní formou křesťanského kajícího a askeze. Vedle Popeleční středy a Velkého pátku jsou v postní době mnišky povinny postit se každý pátek. Příkázání zdrženlivosti se má dodržovat alespoň každou středu a pátek.

Konstituce pro ženské kláštery

§3 Ze závažných důvodů může abatyše udělit dispens od půstu a zdrženlivosti a nahradit je jinými kajícími cvičeními a dny.

92. V denním řádu kláštera má vládnout zdravá vyváženost mezi modlitbou, duchovní rozjímavou četbou, prací a přestávkami na odpočinek. I čas nočního klidu ať je vyměřen tak, aby odpovídal práci a požadavkům moderního života.
93. §1 Účastí na společném jídle a společné rekreaci se posiluje pocit sounáležitosti. Nenucené společné trávení rekreace slouží duchu společenství a uvolňuje možná napětí.
§2 Všem se má umožnit každoročně dostatečný odpočinek, aby mohly nabrat nové síly pro radostnou službu ve společenství.
94. Starým, nemocným a slabým spolusestrám se mají poskytnout veškerá potřebná ulehčení a pomoc. Řehole vyžaduje pro nemocné takovou péči, která zahrnuje dobrý stav těla i duše.

7. oddíl

Vztahy klášterů k vnějšímu světu

95. Vztahy klášterů k vnějšímu světu mají být uzpůsobeny tak, aby při tom mnišky vydávaly svědectví o evangeliu a tím spolupracovaly na spáse světa. Je třeba dbát na to, aby zůstala zachována odloučenost a ticho klášterů.
96. Na znamení zasvěcení se Bohu a jako svědectví chudoby nosí mnišky řádový šat. V individuálních případech smí abatyše z oprávněných důvodů a po dobu jejich trvání dovolit jiné odpovídající oblečení.
97. Úkoly, jimž se mnohé spolusestry věnují, vyžadují zvláštní znalosti dnešního člověka a oblastí jeho života. Podle zaměření úkolů kláštera má být sestrám umožněno odpovědné používání veřejných sdělovacích prostředků.
98. Ať se podle dnešních potřeb a možností klade zvláštní význam na skutky lásky k bližnímu, jak se to uvádí a doporučuje v Benediktově řeholi.
99. Pohostinnost se má vykonávat nezištným a nevtíravým způsobem. Lidem zvenku, jak kněžím, tak i laikům, se podle možností má nabídnout příležitost se vnitřně obnovit v atmosféře víry a křesťanského přátelství.

Konstituce pro ženské kláštery

100. §1 Snažným zájmem všech členek domu má být úsilí o nová řeholní povolání: prostřednictvím modlitby a věrohodného, přitažlivého svědectví pravé lásky. Doporučuje se, aby se v každém klášteře jedna členka ujímala speciálně dorostu.

§2 Případným zájemkyním se může dát příležitost strávit ve společenství nějaký čas (viz čl. 89 §4), aby se vyzkoušelo, zda mají k řeholnímu povolání potřebné fyzické i psychické vlastnosti.

III. kapitola Různá stádia mnišského života

1. oddíl

Postulát

101. §1 Postulát je období před začátkem noviciátu, v němž se čekatelka podílí čím dál tím více na životě společenství, do kterého zamýšlí vstoupit.

§2 Klášterní společenství má v této době uchazečce pomoci, aby dospěla k vyjasnění svého povolání. Abatyše spolu s novicmistrovou musí dospět k úsudku ohledně úmyslu zájemkyně, svobody jejího rozhodování a jejích duševních a morálních schopností.

102. O připuštění do postulátu, o době jeho trvání a jeho podobě rozhoduje abatyše s novicmistrovou.

2. oddíl

Noviciát

103. Řeholní a klášterní život začíná noviciátem.

104. Během noviciátu se má ujasnit rozhodnutí o povolání a má se prohloubit duchovní formace. Novicky jsou uváděny do klášterního života a vedeny ke způsobilosti připravit se na složení jednoduchých slibů. Pod vedením novicmistrové a prostřednictvím věrohodného svědectví klášterní rodiny si mají novicky upevňovat své povolání k řeholnímu životu.

a) Připuštění do noviciátu

105. Kdo chce začít noviciát, musí dosáhnout věku 18 let a mít potřebnou zralost a předběžné vzdělání.

106. §1 Při připouštění do noviciátu je třeba ohledně platnosti a dovolenosti přijetí dbát předpisů všeobecného práva (srov. kánon 643).

Konstituce pro ženské kláštery

§2 Před připuštěním do noviciátu má abatyše za povinnost požadovat následující doklady: křestní list, potvrzení o biřmování a církevní osvědčení o osobním stavu. U těch, které byly již dříve přijaty do některého řádu, je třeba si vyžádat osvědčení od příslušné církevní představené.

§3 Abatyše je oprávněna požadovat ještě další osvědčení, pokud se jí to jeví potřebným.

Kromě běžných osvědčení by představené při přijímání nových osob měly podle okolností požadovat rozličné lékařské podklady, aby se zjistilo, zda tělesný i duševní zdravotní stav uchazečky je dostatečný. Přitom je třeba dbát předpisů CIC o osobním právu každého jednotlivce (kánon 220).

107. Pokud většina duchovní rady souhlasí, má abatyše právo připustit uchazečku do noviciátu.

b) Místo a doba trvání noviciátu

108. §1 Každý právně samostatný klášter má vlastní noviciát. Z vážných důvodů mohou novicky absolvovat tuto zkušební dobu i v jiném klášteře kongregace nebo Řádu, i když v tomto druhém případě pouze se souhlasem obou předsedajících opatů kongregací. Rovněž tak lze období noviciátu trávit v různých klášterech po omezených časových úsecích, nicméně nepřetržitě, pokud se to jeví vhodným.

§2 Předsedající kongregace smí v určitých případech se souhlasem své rady dovolit provádění noviciátu též v řeholním domě, který není právně samostatný. Předsedající opat má za povinnost vystavit příslušnou listinu.

109. §1 Po minimálně pětidenních exerciciích může noviciát začít obláčkou nebo odpovídajícími obřady. Noviciát se uzavírá jednoduchými sliby.

§2 Novicka zpravidla obdrží řeholní jméno. Novicka si smí také ponechat své křestní jméno jako jméno řádové.

§3 Aby byl noviciát platný, musí trvat nejméně dvanáct měsíců. Kláštery, které chtějí, smí na základě usnesení kapituly předepsat pro všechny novicky delší noviciát, a to až na dva roky.

§4 Nepřítomnost ve společenství nebo v noviciátním domě, která nepřetržitě nebo i s přestávkami trvá celkem déle než tři měsíce, činí noviciát neplatným.

Nepřítomnost, která trvá déle než patnáct dnů, musí být nahrazena.

§5 Abatyše smí z odpovídajícího důvodu povolit, aby se jednoduché řeholní sliby konaly dříve, ale ne více než o patnáct dnů.

§6 Jestliže chce řeholnice s věčnými sliby z jiného řádu nebo náboženského institutu vstoupit do kláštera naší kongregace a má-li povolení předepsané

Konstituce pro ženské kláštery

obecným právem, smí být připuštěna ke slavným slibům po minimálně tříleté zkušební době (srov. kánon 684 §1 a 2).

c) Novicmistrová a výchova novickek

110. Učení a vedení novickek je věcí novicmistrové. Celá její vychovatelská činnost je založena na Kristu, neboť k Němu má novicky vést. Výchovu a vzdělávání novickek novicmistrová vykonává podle dorozumění s abatyší v duchu služby, kterou pro tyto mladé lidi vykonává, aby tím odhalila lásku, kterou je miluje sám Bůh. Jen tak dosáhne toho, že se také ony od něj nechají řídit a vést. Dané předpisy o vzdělání v Řádu se přesně dodrží.

111. §1 Novicmistrová je jmenována abatyší po poradě s její radou a ve vykonávání své funkce je závislá pouze na abatyši.

§2 Je nutno, aby novicmistrové bylo nejméně třicet let, a zpravidla má být minimálně deset let sestrou se slavnými sliby v dotyčném klášteře.

§3 Je nutno, aby byla novicmistrová zbavena všech břemen a povinností, jež by mohly bránit úspěšnému vedení novickek, a má se usilovat o její další patřičné vzdělávání.

112. Novicmistrové lze přidělit k dispozici jednu nebo více pomocnic.

d) Práva a povinnosti novickek

113. §1 Novicky se mají učit hledat Boha a nade všechno Ho milovat, protože On nás miloval jako první. Proto by měly v této době omezit styk se světem, aby vedly skrytý život s Kristem v Bohu.

§2 Novicky jsou podle Řehole a konstitucí uváděny do žití řeholního života: do chórové a rozjímavé modlitby, do čtení a práce. Učí se začleňovat se do společenství a samy v něm být živými údy.

114. Novicky mají podíl na všech dobrech duchovní povahy, která jsou mniškám poskytována, a to i v případě smrti. V nebezpečí smrti smí abatyše novicce povolit složení řeholních slibů. V případě uzdravení novicka pokračuje dále v noviciátu při zachování čl. 109 § 4. Řeholní sliby jsou pak platné, ale bez právních důsledků, a po skončení noviciátu musí být obnoveny.

115. Novicka podléhá abatyši a novicmistrové, jímž je také povinna poslušností.

Konstituce pro ženské kláštery

116. Novicka zůstává vlastníkem všeho, co si přinesla. Správa jejího majetku se nicméně uskutečňuje po poradě s abatyší.
117. Co se týče praxe svaté zpovědi novickek, má novicmistrová za povinnost novickám poradit.
118. Novicka smí řád kdykoliv svobodně a bez jakýchkoliv závazků opustit.

e) Posuzování novickek

119. §1 Po uplynutí šesti měsíců musí novicmistrová podat konventní kapitule o novicce zprávu a - pokud to novicmistrová považuje za žádoucí - má abatyše za povinnost dát o novicce hlasovat. Jestliže se většina vysloví proti ní, musí být novicka propuštěna.
- §2 Propouštění novicky přísluší po poradě s novicmistrovou abatyší, aniž by abatyše byla povinna oznámit konventní kapitule důvod propuštění. Novicce, jež je propouštěna, má abatyše nicméně za povinnost tento důvod sdělit.
120. Jestliže po ukončení noviciátu zůstává pochybnost o povolání novicky, pak smí abatyše noviciát prodloužit, avšak ne déle než o šest měsíců.

f) Připuštění k jednoduchým slibům

121. §1 Po skončení noviciátu smí abatyše novicku připustit k jednoduchým řeholním slibům, jestliže většina konventní kapitula k tomu dá souhlas.
- §2 Jednoduché řeholní sliby se skládají poprvé na nejméně jeden rok a nejvýše na tři roky. Abatyše smí se souhlasem rady (srov. článek 127) z dostatečných důvodů jednoduché řeholní sliby prodloužit až na celkem devět let. Tyto řeholní sliby musí být pokaždé znovu obnoveny.
- §3 Pokud novicka absolvovala noviciát mimo vlastní klášter, má abatyše, popřípadě novicmistrová, tamního kláštera za povinnost vydat posudek, který pak poslouží jako podklad pro připuštění ke slibům. Doporučuje se nicméně nechat novicku nejprve pobývat ve vlastním klášteře po určitou dobu, ne delší než šest měsíců, pokud to okolnosti dovolují.
122. Před složením jednoduchých řeholních slibů musí novicka na dobu jejich trvání světit správu svého majetku do rukou důvěrníka a zařídit užívání a požívání tohoto majetku.

122./2 Znění řeholních slibů:

Konstituce pro ženské kláštery

„Já, sestra X.Y., slibuji před Bohem a jeho svatými, jejichž ostatky zde odpočívají, na tři roky (jeden rok / dva roky) stálost v tomto klášteře, klášterní proměnu života a poslušnost podle Řehole sv. otce Benedikta a podle konstitucí Cisterciácké kongregace Nejčistšího Srdce Mariina v klášteře blahoslavené P. Marie v N. před nejdůstojnější paní X.Y., abatyší tohoto kláštera, a před všemy, které se zde shromáždily.“

Jestliže jednoduché řeholní sliby přijímá pověřenkyně abatyše, zní sliby takto:
„... před nejdůstojnější paní převorkou (podpřevorkou) X.Y., která byla k tomu pověřena nejdůstojnější paní X.Y., abatyší tohoto kláštera.“

123. Před jednoduchými řeholními sliby novicka vykoná exercicie trvající pět dní.

3. oddíl

Jednoduché řeholní sliby

124. Jednoduché řeholní sliby se konají podle obřadů schválených Svatým stolcem. Složení řeholních slibů se uchová v listině podepsané sestrou skládající sliby a tou, kdo od ní sliby přijímá. Tato listina se uschová v klášterním archívu.

a) Práva a povinnosti sester s jednoduchými sliby

125. §1 Sestry s jednoduchými sliby mají týž podíl na duchovních dobrech v životě i ve smrti jako sestry se slavnými sliby.

§2 Stejným způsobem jako sestry se slavnými sliby se musí i ony řídit Řeholí sv. Benedikta formou zmíněnou v čl. 7 a pokyny těchto konstitucí.

§3 Nejsou však povinny modlit se breviář, pokud chybí v chóru.

§4 Po poradě s radou je abatyše smí přizvat k poradám.

126. §1 Sestra s jednoduchými sliby zůstává vlastníkem svého majetku a zůstává schopna majetek i nadále nabývat.

§2 Co však získá svou prací nebo jménem společenství, to nabývá pro klášter.

§3 Se svolením své abatyše, která to má za povinnost projednat předtím se svou radou, smí sestra s jednoduchými sliby měnit své pořízení s majetkem vykonané podle článku 122.

b) Doba trvání jednoduchých slibů

Konstituce pro ženské kláštery

127. §1 Celková doba trvání jednoduchých slibů od konce noviciátu až po slavné řeholní sliby nesmí být kratší než tři roky a delší než devět plných a nepřerušovaných let.

§2 Abatyše rozhodne se souhlasem rady o tom, zda někdo smí být po uplynutí jednoduchých slibů připuštěn k jejich obnovení (kánon 657 §2).

c) Výchova mnišek

128. Po složení jednoduchých slibů uvádí sestry se sliby hlouběji do klášterního života magistra, která nemusí být bezpodmínečně totožná s novicmistrovou.

Magistra má za povinnost se snažit o jejich lidskou i duchovní formaci. Pro její jmenování a vlastnosti platí předpisy čl. 111. Dané předpisy o vzdělání v Řádu se přesně dodrží.

129. Sestry se sliby mají získat vzdělání v otázkách věroučných i odborných, které jsou v souladu s jejich schopnostmi a podle úsudku abatyše v souladu s úkoly a potřebami kláštera. Především se doporučuje uvedení a prohloubení v žalmech, v celém Písmu svatém, liturgii, Otcích, dějinách mnišství a Řádu.

4. oddíl

Slavné řeholní sliby

130. Aby abatyše směla připustit mnišku ke slavným slibům, musí být splněny následující předpoklady:

- a) osoba skládající sliby musí být starší 21 let,
- b) od jejích prvních jednoduchých řeholních slibů musí uplynout nejméně tři roky. Z rozumného důvodu však lze slavné řeholní sliby složit až o tři měsíce dříve.
- c) většina konventní kapituly musí dát souhlas.

131. Před slavnými řeholními sliby se mniška musí vzdát všeho jmění, jež vlastní, ve prospěch jiných jí určených osob či institucí, ale pod podmínkou, že ke složení slavných řeholních slibů skutečně dojde. Ohledně tohoto vzdání se a ohledně jmění získávaného podle čl. 132 musí být před skládáním řeholních slibů vyhotovena závěť platná i před státním právem (srov. CIC kánon 668 §1).

132. Všechno jmění, které mniška se slavnými řeholními sliby nabude, připadá jejímu klášteru. Avšak majetek, který mniška získá jménem jiného kláštera, patří tomuto klášteru, i kdyby tam mniška pobývala jen přechodně.

133. Slavné řeholní sliby se skládají podle obřadů obvyklých v našem Řádu.
134. Sestry se slavnými sliby jsou plnými členkami klášterní rodiny a mají rovná práva. V konventní kapitule mají proto aktivní i pasivní hlasovací právo.

5. oddíl

Další vzdělávání

135. I po slavných řeholních slibech a po celý život usilují mnišky jako společenství i individuálně o další teologické vzdělávání v křesťanské životní moudrosti, ve znalosti bible, patristice, liturgii a spiritualitě.
- §1 K dalšímu vzdělávání společenství přispívá: liturgie, promluvy v kapitule a konference abatyše, společná čtení, přednášky odborníků a rovněž odpovídající knihovna. Abatyše má za povinnost vést jednotlivé mnišky k tomu, aby v rámci mnišského života usilovaly o plnost pravdy.
- §2 V každém klášteře je třeba, aby některé mnišky byly zvlášť vzdělávány, aby pak mohly pomáhat jiným na jejich cestě růstu.
- §3 Pro úkoly, které mají v klášteře plnit, mají mnišky získat potřebné znalosti.

6. oddíl

Familiářky a oblátky

136. §1 Ty, které svůj život spojily zaslíbením (oblatio) užším způsobem s klášteřem a Řádem, patří též do klášterní rodiny a nazývají se familiářky (oblátky).
- §2 Abatyše a konvent smí tuto příslušnost ke klášterní rodině udělit i těm, které buď mají podle jejich názoru ke klášteři blízký vztah nebo se o klášter zasloužily, aniž by pak taková familiářka na sebe brala zvláštní závazky.
137. §1 Familiářky se zaslíbením smí též žít v klášterním společenství uvnitř klauzury a nazývají se pak řeholní oblátky (oblatae regulares).
- §2 Pokud jde o přijetí, zkušební dobu, zaslíbení oblacy a život ve společenství, stejně jako o vystoupení nebo propuštění řeholních oblátek, platí zde stanovy pro řeholní oblátky schválené Svatým stolcem.
- §3 Smlouva mezi konventem a řeholní oblátkou, v níž se stanoví zaopatření a sociální zabezpečení, musí být platná také občanskoprávně.

IV. kapitola

Změna stability a přeložení mnišek

138. §1 Mniška, která přestupuje z právně samostatného kláštera kongregace do jiného kláštera kongregace, smí stabilitu změnit, pokud to povolí abatyše obou příslušných klášterů a pokud dá souhlas kapitula kláštera, do kterého chce mniška vstoupit. Rovněž musí být vyžádán souhlas předsedajícího opata kongregace.

§2 Při přestupu do kláštera jiné cisterciácké kongregace je nutné mimo souhlasu kapituly kláštera, do něhož chce mniška přestoupit, ještě povolení generálního opata. O změně stability je nutno podat zprávu oběma předsedajícím opatům příslušných kongregací.

§3 Jestliže byla některá mniška povolána za abatyši nebo konventuální převorku kláštera, který není jejím vlastním, pak je samotným dosazením s tímto klášteřem spojena slibem stability.

139. §1 Když se mniška dopustila provinění, které nelze bez velkých pohoršení ve vlastním klášteři napravit, smí být přeložena na určitý čas do jiného kláštera kongregace nebo Řádu. Takové rozhodnutí je oprávněna učinit abatyše se svou radou za souhlasu abatyše toho kláštera, do kterého má být mniška přeložena. Mimoto je nutné získat souhlas obou nadřízených otců opatů.

§2 Doba trvání tohoto dočasného přeložení nemůže napoprvé překročit tři roky. Po této době je nutno případ přezkoumat a lze nařídít přeložení na další tři roky.

§3 Mniška, která byla kvůli svému provinění přeložena, nemá aktivní ani pasivní hlasovací právo, a to ani ve svém klášteři ani v klášteři, ve kterém se právě zdržuje, a to tak dlouho, dokud jí její abatyše se souhlasem své rady opět hlasovací právo nepřizná.

140. §1 Žádná mniška nesmí být přeložena do jiného nezávislého kláštera kongregace nebo Řádu, aby tam převzala funkci, jestliže nesvolí obě abatyše a dotyčná mniška sama.

§2 Mnišce, která byla takto přeložena, je vždy ponecháno plně na vůli se po třech letech vrátit do vlastního kláštera, i kdyby se původně předpokládalo delší pobyt. Z tohoto ustanovení jsou vyjmuty nově založené kláštery.

§3 Mniška, která byla přeložena z počestných důvodů, smí v tomto klášteři, náleží-li k naší kongregaci, dostat od konventní kapituly aktivní i pasivní hlasovací právo v kapitulních záležitostech, vyjma hlasovacího práva při volbě abatyše. Přeložená mniška si zatím podrží svůj hlas ve vlastním klášteři. Není třeba ji volat na konventní kapitolu, leč při volbě abatyše.

V. kapitola

Vystoupení a propuštění z řádu

Konstituce pro ženské kláštery

Ve všech případech odloučení od institutu je třeba dbát předpisů kánonů 694-704.

Konstituce pro ženské kláštery